

FOUNDER/ΔΙΡΥΤΗΣ: ©METAXIA A. GEORGOPOULOU • **PUBLISHER:** DIMITRIS KYRIAKOPOULOS • **EDITOR:** DEBORAH PARSONS • **WRITERS:** ELIAS ANAGNOSTOU, MARIANNE BOTH, ANNA COMINOS, SUSAN JOHNSON, VICTOR KEPREOTIS, ELLI PETROHILOS, IPPOLYTOS PREKKAS, NIKI SERAKIOTOU, JULIE STRATIGOS DOUVEAS, LITA TZORTZOPOULOU-GREGORY, HELEN TZORTZOPOULOS, VIKKI VRETTOS FRAOLI, GEORGE VARDAS • **SPECIALIST AND TECHNICAL CONTRIBUTORS:** KYTHERIAN FOUNDATION FOR CULTURE AND DEVELOPMENT (ΚΙΦΑ), HELLENIC ORNITHOLOGICAL SOCIETY / BIRD LIFE INTERNATIONAL, DYNAMO KYTHIRA • **ARTWORK:** DAPHNE PETROHILOS • **PHOTOGRAPHY:** DIMITRIS BALTZIS, VANGELIS NIKOLAOU, STAMATINA TAMVAKI, STEPHEN TRIFYLLIS, RIGAS ZAFEIRIOU • **PROOFREADING:** PAULA CASSIMATIS • **EDITORIAL/ADVERTISING-ΣΥΝΤΑΞΗ/ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ:** 6944-551720, e-mail: kse.1993@yahoo.gr
FREE COMMUNITY PAPER • ΕΛΛΗΝΟ-ΑΓΓΛΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ • ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Ανοικτά
από τις 9.00 π.μ.
έως αργά το βράδυ
για καφέ,
μεζέ και φαγητό

**ΚΑΦΕΝΕΙΟ
PLATANOS**

Open all day
for coffee, meze
and good food

Καλλιόπη Καρύδη
τηλ.: 27360-33397

TRITON FERRIES

NEAPOLI - KYTHERA - ANTIKYTHERA

NEAPOLI
EXANTAS SHIPPING AGENCY
27340.22644, 27340.23480, 6987097954
neapolitickets@gmail.com

KYTHERA, Chora
KITHIRA TRAVEL
27360 31390
info@kithiratravel.gr

info@tritonferries.gr | www.tritonferries.gr

**KONOMOS
COFFEE
GRINDING
HOUSE**

παραδοσιακό καφεκοπτείο
ζαχαρώδη
ηραλίνες
ξηροί καρποί

παράδοσιακό
καφεκοπτείο

Livadi - Kythera.
tel: +30 27360 37333
e-mail: kafekamari@gmail.com

PANAGHIA MYRTIDIOTISSA LUNCHEON
SUNDAY 24 SEPTEMBER 2023
PM AGED CARE, 1029 SYMPLE ROAD, BALD HILLS, BRISBANE
(Following Church Service at St. Paraskevi, Tzamouria)

Adults \$25 | Children 12 years and under \$15
Bookings contact Stephanie Macendy on +61 409 097 560

BOOK LAUNCH - "APHRODITE'S BREATH", BY SUSAN JOHNSON
PHOTOGRAPHIC INSTALLATION BY CHRYS ZANTIS
ENTERTAINMENT | SOUVLA LUNCH

CASS BROTHERS
BATHROOM, KITCHEN AND FLOORING SPECIALISTS

For All Your Bathroom
Renovation Needs.

www.cassbrothers.com.au

PHOTO BY STEPHEN TRIFYLLIS

welcome to nature

For any discerning traveller, a holiday on Kythera is a lot more than just a pretty picture uploaded to social media. The island is a gift that nourishes our hearts. Let your soul breath in the island's incredible natural world - the fragile stillness of ancient rock walls, the inspiring sunrises and sunsets, the dizzying cliffs that crash dramatically into the seas, the majestic landmarks and divine blue waters just waiting to be explored ... and let's not forget the yummy succulent wild grown fruits.

Kythera, a sustainable microcosm in an increasingly out of control world, offers us the opportunity to experience a world that modern life long ago let slip through her fingers. With so much to do, so much to explore, it is the simplicity of the here and now that will stay with you.

Come on in, the water's fine.

ονομάτων επίσκεψις

«Κάθε λέξη κι από 'να χελιδόνι» γράφει ο Νομπελίστας Ελντνς στη Γένεση του Άξιον Εστί, για την γένεση των νησιών του Αιγαίου. Το χελιδόνι που σου γνέφει από τούτο το πελαγίσιο τριστράτο, ακούει στο όνομα «Κύθηρα». Το όνομά του στην ελληνική γλώσσα, λένε τα λεξικά, σημαίνει τον «ιδεατό τόπο της βουκολικής και ερωτικής ατμόσφαιρας». Είναι δηλαδή ο τόπος του μυστηρίου και της μαγείας, της αγαλλίασης και της γονιμότητας, των θελγήτρων και της απόλαυσης. Κάτι σαν την ονειρική εικόνα που ζωγράφισε με απαλά χρώματα στο «προσκύνημά» του ο Jean-Antoine Watteau. Κάθε του τιτίβισμα σε καλεί να συμμετάσχεις κι εσύ στην ουράνια μελωδία. Να γίνεις κι εσύ ένας μύσσης της εμορφιάς και να κοθυμήσεις στο όνειρο. Ύστερα από τούτο το τραγούδι, ύστερα απ' αυτό το κοθύμπι, ύστερα απ' αυτό το προσκύνημα, δεν θα 'σαι πλέον ένας «α-κύθηρος». Ένας άνθρωπος χωρίς το βίωμα του πάθους. Θα κουβαλάς πάντα την εμπειρία των θαλερών θελγήτρων και θα στραφατίζεις στο φως της σαγήνης και του συναισθήματος. Στην αμεριμνησία τούτων των κυμάτων ο έρωτας θα γίνει και για σένα ποίηση. (ΗΛ.ΑΝ)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 9-15

KYTHERANEWS™

Χρυσόψαρο
kapsalikythera

An exciting, vibrant café on Kapsali's waterfront.
Sit back and relax on our al fresco seating
as your host Dimitri Baltzis
whips up fabulous fresh seasonal dishes.

facebook.com/chrysopsaro t: 27360.31032

ΠΟΤΑΜΟΣ
παραδοσιακά προϊόντα
traditional products

**RESTAURANT
ZERVOS - MAGOS
KAPSALI**

Our restaurant is popular with
yacht owners and fishermen alike

Seafood & Greek dishes

Antonios Zervos Tel.: 27360-31407/8

ΛΕΦΚΑΡΙ
Μελιμαστούρι

Το στέκι μας με μέλι

Εξαιρετική και πλούσια μελιού
Μελισσο, Κόθρο, Τηλάι, 27360-31818
6 6977692745
Καθημερινές
10:00 - 14:00
6 14:00 - 20:00

**THE
KYTHERIAN
ASSOCIATION
OF QUEENSLAND**

KYTHERA HOUSE at Paniyiri 2023

KYTHERA DOCUMENTARY

ARE YOU A PROUD KYTHERIAN WITH A STORY TO TELL? The Kytherian Documentary team is looking for story submissions from Kytherians who wish to participate in a documentary planned to be filmed in 2024.

This documentary is looking at how an ancient culture has influenced Australian society, and the numerous mutual benefits that were realised as a consequence of the emigration by Kytherians to Australia from the 20th and early 21st century. We are keen to capture stories that will reflect a variety of themes such as unique and remarkable achievements, experiences and contributions to the arts, politics, sport, journalism, business etc. Nothing is off the table! The final list will be selected by the producers at their discretion. Interviews and filming will be conducted in both Australia and on Kythera.

The production team wishes to acknowledge and thank the Nicholas Anthony Aroney Trust for their kind contribution towards the Kytherian Initiative Project documentary.

Please email your submissions to kytheradoco@gmail.com either in Microsoft Word or MP3 formats

PANAGHIA MYRTIDIOTISSA AGED CARE

PANAGHIA MYRTIDIOTISSA AGED CARE located in Brisbane Australia, has been operating for over 30 years and is the legacy of hardworking Greek Kytherian pioneers who came to call Brisbane and Queensland home in the early 1900s.

This year on 24 September, PM Aged Care will host a promotional event, including a celebration of the Feast Day of Panaghia Myrtidiotissa. Susan Johnson, author of the recently published book *Aphrodite's Breath*, a book about a mother's and daughter's Greek island adventure, will be giving a talk with artist Chrys Zantis. The festivities will also acknowledge and raise funds for the Kytherian Nursing Home in Potamos.

Through Panaghia Myrtidiotissa Limited, who run PM Aged Care, both facilities have enjoyed a mutually beneficial relationship spanning 10 years, with Panaghia Myrtidiotissa Limited donating and raising funds for the Kytherian Nursing Home over this time. We encourage everyone to support the Kytherian Nursing Home in Potamos.

To make a tax deductible donation please contact John Kallinicos (in Brisbane, Australia) at john@jka.com.au

OBITUARY - ERIC DEFEVER

The last known photo of Eric. Taken at the cutting of the Vasilopita, at the Syndesmos in Chora, January 2023.

ERIC FOUND KYTHERA 22 YEARS AGO. Originally from Lille, France, through him, through his energy, his fresh eyes, our island somehow managed to reintroduce itself to the visitor. At least that is what it felt like. The epitome of the perfect host, effusive, engaging, always inviting, Eric ruled the roost at his Vanilla creperie (named after his beloved daughter). He left an indelible mark on Kytherian hospitality, scattering French finesse in the picturesque bayside village of Kapsali.

An active President of the local Kapsali and Chora Committee, sociable to a fault, Eric was

popular both with Kytherians and visitors to the island alike. They all adored him and responded to his unique sense of humour and lively temperament. A pillar of the Kytherian community, Eric Defever was a genuine lover of life and a leading pioneer in Kytherian tourism.

You left us much too early Eric. Kythera will never forget you.

Stamatina Tamvaki, Mylopotamos, Kythera

LETTERS TO THE EDITOR

THE END OF AN ERA

BEV AND I WERE SADDENED by the passing of Alec Poulos in 2022. We enjoyed many visits with Alec and his late wife Maria at his home in Tamworth (NSW) Australia. Alec told us so many

stories about Kythera, the island of his birth, that we finally felt we had to visit there to share his joys and sorrows.

In 2014 we spent three weeks exploring the island, visiting places he had told us about. We were fortunate to be able to stay in the family home at Stavli, Kythera. Alec's stories about the time on the island living under German and Italian occupation during World War II were fascinating.

Alec said on many occasions that *Greece is my country and Australia is my home* and that even though he wasn't born in Australia, he was a "true blue Aussie". He will be sadly missed both by us and by all who knew him.

Bev & Fred Hillier, Moonbi, Tamworth, Australia

Alec and Maria Poulos

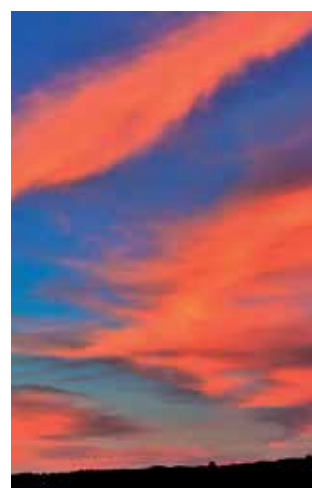

PHOTO BY STEPHEN TRIFYLLIS

KYTHERIAN GLOBAL ZOOMS

THE KYTHERIAN Global Zoom meetings continue to successfully organize and connect Kytherians worldwide. The Kytherian Society of California (KSOCA) hosted its eighth Global Zoom in May, 2023. The main topic was *Sharing About Our Ancestors*. Amalia Samios and Kalie Zervos from the Kytherian Genealogy project, together with KSOCA President Vicki Vrettos Fraioli, shared photos from the Fatseas Photographic Archive and from their own personal collections. Amalia shared photos of school testing results, noting the fine penmanship of students at the time while Vikki demonstrated how to preserve and share photos using a camera or iPhone as she emphasized the importance of collecting and scanning old photos, identifying the people in them. Participants enjoyed finding common roots and meeting new friends.

KSOCA Global Zooms
Visit KSOCA f/b page
or website (www.ksoca.com)
email: kytheriansociety@ksoca.com
Kytherian Genealogy Project:
www.kytheriangenealogy.com

THANK YOU

A HUGE THANK YOU to our sponsors - The Kytherian Association of Australia, The Nicholas Anthony Aroney Trust, The Kytherian Association of Queensland and The Brotherhood of Queensland. Big thanks also to our loyal advertisers. Without your unwavering support *Kythera Summer Edition* could not have survived. In this 28th edition we continue our original mission statement: to promote Kythera's natural beauty and culture and to defend her pristine landscape.

Metaxia A. Georgopoulou
Founder
Kythera Summer Edition

REUNIFICATION OF PARTHENON SCULPTURES: ARE WE THERE YET?

by George Vardas*

NOT SINCE THE FEISTY MELINA MERCOURI called forty years ago for the return from the British Museum of the Parthenon Sculptures looted by Lord Elgin has the international campaign for the reunification of the so-called Elgin Marbles in Athens gained so much momentum as it has in the past 18 months.

It started in September 2021 when Greece went to UNESCO and implored the member states in UNESCO's Intergovernmental Committee on Cultural Property to issue a strongly-worded decision admonishing the UK Government and the British Museum for their collective tardiness and reluctance to enter into a bona fide dialogue with the Greeks. That was followed by the Greek Prime Minister going to Downing Street and for the first time actually raising the issue of the sculptures as an important aspect of Anglo-Hellenic bilateral relations.

And earlier this year reports emerged of delicate negotiations having commenced between the Greek Government and the British Museum to see if a resolution could be found to this historic cultural impasse. The Chairman of Trustees of the British Museum, George Osborne, even declared that there is "a deal to be done".

At the same time, Greece's cultural diplomacy was also starting to bear fruit. Earlier in 2022 successful negotiations with Sicilian and Italian authorities saw the return as an indefinite deposit of a sculptural fragment from Palermo, originally part of the east frieze and acquired by a former British Consul to Sicily, Robert Fagan (who was a close friend of Elgin).

photo: Acropolis Museum

Restoration of one of the Vatican fragments to the Parthenon Frieze

Then Pope Francis declared that he would donate three separate fragments from the Parthenon that were in the Vatican Museum collection. These pieces were probably removed after the explosion in 1687 that substantially damaged the temple during a bombardment by Venetian forces laying siege to the then Ottoman-fortified Acropolis.

And finally in early May it was announced that negotiations were well advanced between the Acropolis Museum and the Kunsthistorische Museum in Vienna for the return of two fragments, also from the frieze, and also believed to have been collected as spoils of war after the explosion.

The significance of these developments cannot be understated. For decades the British Museum has argued, amongst other things, that the surviving sculptures from the Parthenon are also contained in other museums across Europe. In all three cases, Greece has pursued cultural diplomacy and applied more pressure on the British Museum to come to a creative resolution of this historical dispute which would see the Elgin collection finally returned to its home.

What happens next? A possible scenario is the prospect of a "long-term cultural cooperation" between the British Museum and Greece which, on the one hand, will allow for the gradual reunification of the Parthenon Sculptures in the Acropolis Museum and, on the other hand, enable the British Museum to stage temporary rotating exhibitions featuring rare ancient Greek artefacts. But the devil will be in the detail in trying to reach an enlightened arrangement, one that both sides can live with.

It also remains to be seen how the UK and Greece will deal with the perpetual issue of ownership. Britain contends that the marbles were legally acquired by Elgin and ownership is now vested by statute in the British Museum. Greece disputes this.

Any resolution also has to overcome the legal impasse perpetuated by the provisions of the British Museum Act which effectively prevents the museum from deaccessioning any items in its collection and the historic refusal of successive British governments to amend the legislation to give the trustees such discretionary powers.

There is also the prospect of stern opposition to any resolution that has a hint of a "loan" attached to it. Simply put, how can the British lend something which they do not rightfully own?

* Co-Vice President of the Australian Parthenon Association, former President of the Kytherian Association of Australia

EDITORIAL

If we continue to holiday in the way we have been, tourism will not survive, humanity will not survive. Sustainable tourism is not a choice. It is a must.

Sir David Attenborough

THE GROWING NUMBERS OF TOURISTS keen to experience Kythera's unique natural world has ironically put the island at risk of mass tourism. As Attenborough says, humanity cannot survive if we continue down the mass tourism road. Kythera and its visitors need to embrace sustainable travel now.

WE AT KYTHERA SUMMER EDITION are not opposed to a flourishing tourist industry. We understand that tourism creates local jobs, thus supporting local infrastructure. Not all tourism however has the same economic and cultural benefits. Unlike mass tourism, sustainable tourism with Kythera's natural world and cultural heritage as its centrepiece, is an opportunity to create a long-term economic plan for the island.

ONCE THE BACK-BONE OF TRAVEL, the desire to explore different cultures has been replaced by mass tourism's generic two nights, three days stop-over as compared to sustainable tourism's minimum seven night experience. Research shows that sustainable tourism can increase the number of local jobs by up to 70 per cent. Not only that, on average 57 per cent of the sustainable tourism dollar stays within the local economy compared to 17 per cent of the mass tourism dollar where the bulk of the spend goes to corporate profit. Kythera is at a cross-road. Mass tourism and the fast-buck one-size fits all model creates pressure on natural resources like water, energy and food. It is simply unsustainable. The island already suffers regular water shortages with the annual tourist influx.

THERE ARE ALREADY SOME POSITIVE initiatives that support the sustainable tourist model. The Kytherian Foundation for Culture and Development (KIPA) Walking Trails showcases natural landscapes and has brought walkers from around the world to the island. Kythera also has many local tourism initiatives based on sustainable practices whose international success is a testament to hard work and creative will. Roussos ceramics brought traditional ceramics into the 21st Century. Visitors can explore their workshop and see these masters at work. Astarti Olive Oil has won international prizes for its oil which is produced from olives harvested here on the island. The environmentally friendly Pyrgos House offers year round treks, walks and cooking classes with locals. Toxotis is more than just a restaurant; it is a family run business that supplies local wild herbs for cooking as well as handmade pasta products. And Athamari honey, owned by a family of passionate beekeepers who have been harvesting wild thyme honey for over 30 years, offers beekeeping workshops as well as homestay accommodation.

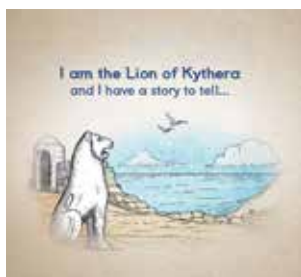
SINCE ITS INCEPTION, Kythera Summer Edition has been committed to preserving the island's authenticity. If we seem a little cynical about mass tourism, it is because it is an economic model that lacks the essence of what makes Kythera unique - the magic of the slow reveal: slow food, slow rhythm of life, the smell of wild herbs and flowers and, of course, the majesty of Kythera's natural world.

THE ISLAND WELCOMES TRAVELLERS keen to break the thrall of mass tourism. Travellers eager to engage with the local community. Travellers who relish the opportunity to engage with a form of tourism that enhances and enriches the Kytherian way of life. Sensitive travellers who appreciate all that makes Kythera unique. Kythera's magic has - so far - escaped the ravages of mass tourism precisely because most of its visitors are exactly that.

12,000 YEARS
OF HISTORY

ARCHAEOLOGY is the science of measuring traces of how previous societies lived. Dr Kyriaki Psaraki, Head Archaeologist of the Kytherian Precinct of the Ministry of Culture, alongside Kytherian creative film maker Yiorgos Didymiotis offered a personal reflection of their experience of touching history as they discussed the way in which we interpret inanimate objects and their history. The documentaries *Inhabiting Summers of History* and *I am the Lion of Kythera* which recently toured Sydney, Brisbane and Canberra each manage to poetically personalise the agony and joy of the human experience as they examine 12,000 years of history.

Inhabiting Summers of History invites us to come on a once in a lifetime journey as the antiquities stored at the Archaeological Museum of Piraeus are returned to the newly renovated archaeological museum of Kythera. These historical exhibits were taken to Piraeus for protection and storage after the crude museum in which they were housed was damaged in the earthquake of 2006. As well as documenting the literal journey, *Inhabiting Summers of History* also uses these historical pieces to transport us on a journey of poetic personal reflections, as we question our relationship with the past and our place within a continuously transforming historical context.

I am the Lion of Kythera (available to view on YouTube) is a mixed-media documentary that recounts the adventures of Kythera's most emblematic sculpture and its return to the island. *The Lion of Kythera* is currently the showcase piece in the newly-restored Archaeological Museum of Kythera. Organised by The Australian Archaeological Institute at Athens and co-sponsored by the Nicholas Anthony Aroney Trust, the successful tour was an opportunity for amateur archaeologists, history lovers and philo-Kytherians to come together and view Didymiotis' award-winning documentary *Inhabiting Summers of History* and the short animation *I am the Lion of Kythera*, both of which have been shown the world over.

ON THE ISLAND, FOR THE ISLAND

By Elli Petrohilos

IT IS IMPERATIVE THAT CHANGES ARE MADE in global energy production and use to secure our futures, but we must also protect our past and present. Every aspect of Kythera and Antikythera's rich life and history, as celebrated in the pages of this publication for 30 years, is at stake in the way that essential change is implemented here.

Regular visitors may already be aware of the campaign against proposed installations of industrial-scale wind farms on Kythera. Last year's *Kythera Summer Edition* was a direct response to those proposals, detailing the threats they pose and reporting on both the work of the campaign and initiatives for sensitive alternatives to meet the island's energy needs.

Industrial wind farming is an issue threatening many communities in Greece. Kythera (along with Kimolos, Tinos, Amorgos and Sikinos) was voted one of Europe's 7 Most Endangered heritage sites by EUROPA NOSTRA due to threats posed by uncontrolled siting of industrial wind farms. (<http://7mostendangered.eu/sites/five-southern-aegean-islands-greece/>). Campaigns challenging proposed installations are at work all over the country, and in the case of our island the risks extend beyond our own precious natural and cultural

PHOTO BY STEPHEN TRIFYLLIS

heritage. The president of the National Observatory wrote to the Deputy Minister of Research and Technology outlining the detrimental effects of industrial wind farms on the research of Greek and international scientists at the Panhellenic Geophysical Observatory of Antikythera, also known as PAN-GEA - literally 'the whole world' in Ancient Greek. This is more than a simple acronym; Pangea was the supercontinent which broke apart 200 million years ago to form today's seven continents, and is a fitting name for the facility on Antikythera where air masses from all continents converge to create a unique geostrategic position for the crucial study of global climate change. Many voices have been heard in opposition to the installation of turbines on Kythera and Antikythera since the first applications to the Regulatory Authority for Energy (RAE) were made in 2007. Campaigning organisation Dynamo Kythera continues to inform locals and other interested parties of the latest developments through public and online discussions; the Kytherian Foundation for Culture & Development (KIPA) along with Dynamo are members of the Hellenic Network of Collectives for Energy with whom they collaborate in ongoing litigation on this subject; Kythera's mayor participates in the Network of Mayors Against Industrial Wind Farms; and the island has taken part in coordinated nationwide protests. An equally important element of the campaign is a cross-party committee which was formed to investigate alternative, less destructive technologies and the creation of an island energy community.

Energy communities are defined by the EU as "...collective and citizen-driven energy actions that help pave the way for a clean energy transition, while moving citizens to the fore." Kytherian citizens are not unique in the passionate defence of their home, but history gifted them unusual authority and self-determination by way of the Domestic Wealth Board, the Enchorios Periousia. A legacy of the British Protectorate (United States of the Ionian Islands 1815-1864) and an arrangement which exists only on Kythera, Ithaka and Paxos, the Enchorios Periousia of Kythera - **not central government** - owns and controls all public land on Kythera and Antikythera through a committee which empowers its citizens to influence decisions affecting their islands.

In the last year there have been two major positive developments: in July 2022 the campaign's first legal victory came when RAE revoked one of the seven licenses that had been issued for windfarms on Kythera and Antikythera, and in January this year the non-profit Energy Community of Kythera was formally established with 6 initial members. As new members join more and more energy will be produced on the island, for the island.

It is entirely possible to produce clean, sustainable energy without causing irreparable damage to our built and natural environment, and much has been achieved by the campaign so far, but there's still a long way to go.

A full chronology of the campaign and further information available at www.kythira-windturbines.com

SUPPORT THE CAMPAIGN AGAINST INDUSTRIAL WIND TURBINES
ON KYTHERA | ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΤΕ ΤΗΝ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΩΝ ΣΤΑ ΚΥΘΗΡΑ

NATIONAL BANK OF GREECE: 380/002419-84
IBAN: GR230110 38000000 3800024 1984 / BIC: ETHNGRAA

KYTHERA BEACH GUIDE

by Julie Stratigos Douveas

KYTHERA OFFERS A RARE GLIMPSE into what many Greek islands were like twenty or thirty years ago. Here you will find pristine, quiet beaches and delicious, reasonably priced food cooked with fresh, local ingredients, historical and religious buildings beckoning you to explore, and friendly locals who are excited to share the beauty, history and tradition of their island with visitors. I have been visiting Kythera with my husband and children since 2011 and we have still not managed to cross everything off our Must-See list. Pristine and quiet beaches await you. Dive in and enjoy...

PHOTO BY STEPHEN TRIFYLLIS

Kapsali A Blue Flag beach, is a popular choice for families with young children. You can rent water bikes and take a ride to Sparagario, a small cove hidden from view at the far end of the bay. At Kapsali, restaurants and trendy cafes line the promenade, offering everything from freshly caught seafood to breakfast, pizza and salads, brunch, waffles and traditional tavernas. In the evening, live performances draw a crowd contributing to the island's laid-back vibe. For those keen to take scuba diving lessons and discover what lies beneath the island's pristine waters, Kapsali is also home to the Kythera Dive Centre.

Chalkos is the closest beach to Kapsali. It is a pebbly beach, easily accessible by car, with a canteen and umbrellas and beach chairs.

Melidoni is a small cove with a framed view of Hytra in the distance. This is a nice beach with a great canteen serving souvlakia and dakos salads. Umbrellas and comfortable lounge chairs are available for rent.

Hytra is the giant rock visible from Kapsali and Melidoni beaches. This is a must see. Captain Spyro will take you in his Glass Bottom Boat that leaves from the dock at Kapsali. As you come round the back of Hytra, a huge cave is revealed. After anchoring his boat at the cave's entrance, Captain Spyro distributes snorkels and masks to those who wish to swim into the cave with him and see all the brilliant colours. Others can stay on the boat or swim alongside the boat.

Tip: tours run several times a day. On the late afternoon tour, the sun is in the optimal position, allowing you to see the magnificent colours of the coral beneath the water as you sit on the boat at the cave's entrance. In the busy summer months, I recommend reserving your visit to Hytra with Captain Spyro at least a day in advance.

The east coast of the island offers a variety of beaches.

Avlemonas, is a swimming and diving hole in a lush, tropical and floral setting. Seafood tavernas and snack bars make this a lovely spot for an afternoon or evening meal.

Laggada is an organized beach with a beach bar, showers and bathrooms. If you drive past Laggada beach along the dirt road, you will reach Kaki Laggada. Here you will have the beach on your left and a stunning gorge on the right. In the 15th Century, the pirate Barbarossa travelled through this gorge to reach the village of Saint Dimitrios which he pillaged and where thousands of villagers took their own lives to escape slavery.

Diakofti with its shallow, turquoise waters and white sand, looks more like a Caribbean beach than a Greek one and is very popular with families and small children.

Kaladi is perhaps the island's most photographed beach. This pebbled cove is actually two beaches separated by a huge rock. There is also a cave that leads to a third small beach. Once you park your car, you will have to descend 150 steps to reach the beach below. While there are no umbrellas or beach chairs, you can order snacks and drinks from a server who will run up the steps to the canteen located at the top of the cliff to get your order! The beach is in complete shade in the late afternoon due to the imposing cliffs (worth remembering on a hot day).

Komponada is another organized beach with large pebbles surrounded by imposing cliffs. There is a snack bar and the beach chairs are said to be the most comfortable on the island. Komponada is easily accessible from Livadi via an asphalt road.

Fyri Ammos (Kalamos) is one of the island's most beautiful beaches, especially when the waters are calm, revealing many shades of turquoise blue. It is an organized beach with a snack bar. The drive down to this beach is not for the faint hearted. The dirt road is steep, rocky and narrow.

Some of the beaches on the west coast are: **Lykodimou** with its impressive rock formation and brilliant sunset colours. **Limonas**, a small cove lined with fishermen's shacks. You can often find the mobile refreshment bar *Brothers on Wheels* parked there. The brothers will be happy to create a refreshing cocktail for you! The walk to the Magic Green Pool starts at Limionas.

Kalami beach. A pebble beach accessible by rappelling a short distance down the cliff face via a fixed rope.

Beaches on the northeast coast of the island include **Fourni**, an organized beach with a canteen, as well as **Agia Pelagia** beach which runs alongside the village which shares its name.

For an unforgettable Kythirian Summer
Join our activities and be delighted!

- Guided walks
- Kythirian Cooking Workshop
- Olive Oil Soap Workshop
- Organic Olive Oil Tasting
- Thyme Honey Bee Excursion
- Canyoning Tours
- Mountain Bike Tours
- Sea Kayak Tours

Bookings and inquiries at
Pyrgos House Tourist Office – Potamos
(0030) 698986 3140 – www.pyrgoshouse.com

Περιμένουμε να σας ξεναγήσουμε στο εργαστήριό μας και να σας παρουσιάσουμε από κοντά βήμα-βήμα την διαδικασία παραγωγής των κεραμικών μας. Τα προϊόντα μας είναι διαθέσιμα απευθείας από το εργαστήριό μας, στο κατάστημά μας στη Χώρα και σε επιλεγμένα καταστήματα στο εξωτερικό. Μπορείτε να κάνετε την δική σας ειδική παραγγελία.

We are waiting to show you around our workshop and guide you through the manufacturing process of our ceramics. Our products are available to purchase from our workshop, our store in Chora and from selected stores abroad. Custom made orders.

Livadi Workshop: 2736031124 - Chora Shop: 2736031402
info@ceramicsroussos.gr, www.ceramicsroussos.gr

BALANCING NATURAL AND CULTURAL LANDSCAPE

By Lita Tzortzopoulou-Gregory

KYTHERA IS ONE OF A FEW GREEK ISLANDS that has so far preserved its natural and cultural landscape, a major factor contributing to the island's unique, nostalgic, and idyllic character. There are many reasons for this, notably the island's centuries-long struggle to sustain a sizeable population, leading to waves of outward migration and depopulation, and the lack of resources and infrastructure needed for overdevelopment and mass tourism, a phenomenon that has impacted (mostly negatively) many of the other islands.

As a result, Kythera boasts a wonderful and uniquely blended landscape, where nature and culture co-exist in timeless harmony, providing the ideal setting for a quality lifestyle for its few inhabitants and a unique experience for the increasing number of visitors/tourists each year.

The island is dotted in its interior with small traditional settlements along with numerous churches, many of them dating to the medieval period, while its natural landscape is an interesting blend of both a rugged and smooth coastline with wonderful beaches, mountains, ravines, terraced fields, water streams, semi-arid plains, and forests. It is by no means a pristine natural landscape, as human impact over the centuries is present everywhere on the island. Archaeological evidence shows that as early as the Bronze Age (nearly 5,000 years ago), the land was systematically modified to take advantage of its agricultural and industrial potential through large-scale water management projects, including stream diversion initiatives, land terracing, check-dams, and stone/metal technologies.

Throughout the centuries, the island's population remained small, with every inch of the land utilised as best as possible to sustain it through major socio-political and economic upheavals. What makes the Kytherian landscape unique is a discrete diachronic co-existence between these man-made and natural features, and the mutual respect between them, a characteristic of increasingly fewer traditional communities and lifeways around the world that have maintained such symbiosis, escaping the negative impact of modern development.

However, over the last few decades, like in many other parts of Greece, Kythera is experiencing both external and internal pressures, along with the economic impact of the recent recession and pandemic. All of these have presented themselves as both challenges and opportunities, with a growing concern and interest for expanding development with a focus mainly on tourism. In this regard, some great initiatives on eco/agro-tourism and outdoor-activities are being undertaken, focusing on utilizing Kythera's existing cultural and natural resources, such as the traditional walking trek network, local culinary delights, agricultural activities (olive oil production and honey making), traditional architecture, archaeology, and history. At the same time, current discussions and debates are ongoing concerning alternative forms of energy creation and sustainability through community-based initiatives in response to the threat of industrial scale wind-turbine exploitation by large private companies subsidized by the state.

This is a crucial time in decision making, with the potential for huge and irreversible impacts on Kythera's environment,

with much at stake for the local population and outside interests, such as foreign investors.

It is a time of collective soul-searching to determine the future of the island. The big question is whether the balance that currently exists between the natural and cultural landscape of Kythera will tip over to the side of overdevelopment and outside interests, to the detriment of the island's unique environment, including its fauna, flora, and past and present culture.

FMK SUMMER
PROGRAMME

FRIDAY, 7 JULY 8:00 pm
Our Event of the Year.
FMK FUNDRAISING DINNER
DANCE.

This year's venue is Panaretos Taverna, Potamos Plateia. All profits go to the proposed Migration Museum of Kythera. 35 euros per person, including dinner, wine, music and door prize. Book your tickets and table reservations from the FMK office at Potamos.

SATURDAY, JULY 15 6:00 pm. Contemporary architecture in a historic environment.

A walking tour of Kastrisianika with renowned architect Dimitris Leventis.

AUGUST Date & details TBA. Anchors away at 10am! Boat Excursion. BYOG & snacks as usual. Limited capacity so please book in advance.

FRIDAY, SEPTEMBER 1
Cocktails in the Woods. One of our members has graciously offered to host a cocktail party at her stunning estate in the heart of Stavli forest. Invitations to this event by prior arrangement.

SATURDAY, SEPTEMBER 30 Full day ceramic workshop with George Sklavos at Mitata. Learn how to handle local clay and the art of pot creation. Registration essential.

Enquires / Bookings /
Appointments:
FMK Office, Potamos
Office Hours:

Wednesday/Friday/Sunday
10:30 – 13:00

Helen: +30 6977091117
Katerina: +30 6980019954

Stuart: +30 698 0645411

email fmk@fmk.gr

PHOTO BY VANGELIS NIKOLAOU

Paliochora: a fine example of the co-existence of a natural and cultural landscape.

The island has a severe shortage of the essential infrastructure needed for extensive development. Without a broad strategic development plan in place, there is a tendency to make unilateral decisions, especially when it comes to the construction of new roads, with very little regard to the impact they have on the broader environment.

An example of this can be seen at the site of Paliochora, the medieval city of Ayios Demetrios, one of the three large fortified settlements of the island, whose ruins are a testament to the cultural significance of this place. Until 1999, access to the site was by foot, using the medieval road network that connected the site with its agricultural hinterland and the surrounding villages. Since then, a bulldozed road, constructed without an environmental impact assessment, provides easy access to the site, which remains unprotected from looters and unsafe for visitors. Before building this road, shouldn't there have been a conservation and management plan for the site in order to safeguard it from potential threats and to make it safe for visitation, a plan which would have included a thorough study of what would be the less impactful access to it? Obviously, such studies are required by law. The Greek Archaeological Service, which oversees the kinds of development such as these that may affect the cultural landscape, is responsible to act accordingly. Unfortunately, many of these projects pass under the radar of the authorities and, once completed, there is no turning back.

The same applies to areas protected by NATURA and other international environmental protection groups, resulting in the irrevocable destruction of both the natural and cultural landscape.

Finding the balance between preserving these unique (and highly marketable) resources while allowing for sustainable development that benefits first and foremost Kythera's local population is not an easy thing to achieve. One of the many things archaeology teaches us is that humans have co-existed with nature for thousands of years, and that our ancestors were able to strike a balance by respecting their own limitations and those of the environment itself. We can still see that in Kythera today. Let us hope that the decisions we make now will continue to maintain this fragile balance for the generations to come.

fastarti®
TZORTZOPOULOS ESTATE
Agricultural Products & Associated Activities

olive oil
rusks
sea salt
honey

Award winning organic products

Real products for real people!

Astarti-Tzortzopoulos Estate, 80 200 Potamos, Kythera, Greece, <http://www.astarti.eu>, e-mail: info@tzortzopoulos-estate.gr

THE MUNICIPALITY OF KYTHERA
in collaboration with
THE FRIENDS OF MUSEUMS OF KYTHERA

**We need YOU
YOUR FAMILY STORIES
YOUR SUPPORT**

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΥΘΡΟΥ

**We are building a collection of migration stories for our future
Migration Museum of Kythera**

For more information:
fmk@fmk.gr
For submission of stories:
mmk@fmk.gr

Accounts for fundraising purposes
Piraeus Bank : GR8901713520006352162189382
NBG : GR 5801103800000038029603545
PayPal : fmk@email.com

Friends of Museums of Kythera, 802 00, Potamos - Office hours 10:00 -13:00 Mon to Fri

FULL CIRCLE

By Victor Kepreotis

BACK IN 1993, A FAMILY HOLIDAY in Kythera with my in-laws instilled in our young children an enduring passion for our wonderful island. They loved spending time with their Pappou and Yiayia, John and Maria Vardas, who had both grown up in poverty there half a century earlier. When our three year old son Joshua declared that he loved Kythera and did not want to go home, my father-in-law would calmly explain that he left Greece as an economic refugee all those years ago to find a better life in Australia. While our hearts belonged in Kythera, he told him, our future belonged in Australia. Apparently that idea never fully resonated with his grandson.

Fast forward thirty years and Josh has completed a Bachelor of Journalism in Australia and a Masters in Creative Writing in the UK. While pursuing his dream of becoming a published author, he married his soul mate in the "avli" of his grandfather's house and became a father to a gorgeous baby girl born in Athens. Josh and his wife have reversed the migration story. Three years ago they relocated to Kythera where they now live in the modest house that belonged to his grandfather.

They have adapted to country life and become proficient in living a Greek island lifestyle. Our Australian daughter-in-law has now also become well versed in the Greek language. They are part of a small but significant group of immigrants from Australia, Scandinavia, France, England and America who have chosen to live permanently on Kythera, enjoying its idyllic lifestyle.

There are some however who have no choice. My wife and I were staying with our young Kytherian family last summer when we witnessed refugee boats come ashore at Kapsali and Limnionas, boats overloaded with desperate men, women and children fleeing for their lives from war ravaged Afghanistan.

Without hesitation, our children with six-month-old baby Zarifa in tow, raced down to Kapsali to do whatever they could to help these humans, stranded in a foreign land with very little language, money or possessions. Together with others, they selflessly gave what they could - food, water, clothing, toys, shade. They bought large umbrellas, lent desperate youngsters phones so they could call family to tell them they were still alive. Zarifa, our beautiful first Greek born grandchild, coincidentally named after her paternal grandmother, herself a Syrian/Lebanese refugee, is now possibly the world's youngest refugee worker.

Some, but not all, of our parents, grandparents and great grandparents were similarly afforded comfort and assistance when they came to Australia. Their lives were not easy. Many struggled to survive and forge new lives, not knowing if they would ever see their parents or families again. As we reflect on the plight of refugees, it is important to remind ourselves that we too are descendants of people who sought a better life for themselves and their families.

And now some young people, including my son, are striving to do that in Kythera. Would my in-laws be shocked or proud? Knowing them as I did, and the pride that they had when it came to their grandchildren, it would probably be a bit of both.

Life on Kythera certainly has come full circle.

LIVES LOST OFF DIAKOFTI

TRAGEDY STRUCK when a dilapidated sailing boat carrying 95 refugees capsized on the rocks at Diakofti on October 6 last year. Two bodies were found close to the port of Diakofti. Fifteen people are still missing and unaccounted for. The Coast Guard, the Kythera Fire Department, representatives from the Ministry for Civil Protection, the Lifeguards of Kythera and the Kythera Solidarity Group battled extreme weather conditions and huge waves as they went to their aid. 62 adults (55 men and 7 women) and 18 children fleeing persecution in their homelands in search of a better life for themselves and their families were taken to the former primary school at Friligianika where they were housed temporarily. Locals generously provided basic necessities and warm clothing and whatever other assistance they could offer.

PHOTO BY STAMATINA TAMVAKI

themselves and their families were taken to the former primary school at Friligianika where they were housed temporarily. Locals generously provided basic necessities and warm clothing and whatever other assistance they could offer.

MY LOVE AFFAIR WITH KYTHERA

By Susan Johnson

I REMEMBER EXACTLY the moment I fell in love with Kythera. I was standing on smooth rocks, warm from the sun, and my old school friend Maria was grilling over a fire the little silvery-red fish she had just caught in clear waters.

PHOTO BY DIMITRIS BALTZIS

We were alone in one of the isolated coves accessed from the village of Dourianika, a long walk down steep and sometimes perilous hills, accompanied by her donkey. It was the hot summer of 1977, and we were fresh out of school.

I chanced to look up: at the donkey tied up in the shade, at the meeting of sky, sea and earth, and it was as if the spirit of Cerigo – or perhaps the grace of Panagia Myrtidiotissa, the patron and protector of Kytherians – filled my heart.

To this day I can recall the wonder I felt, as if beauty itself had risen and knocked me sideways. I couldn't believe such magnificence was free, and available not only to me, but to everyone.

I can see now, looking back, that was the moment when I began writing the book of my heart about Cerigo. I went home, back to Australia, to Brisbane where I was a young cadet journalist on

the local newspaper, but Kythera had me in her grip.

When I was 21 I went back to live on the island again, this time for several months. I knew I wanted to be a writer by then, a writer of books, but I didn't know how. Instead, I dwelt in Kythera's beauty and went about the business of living.

Now, a dozen books and forty-five years later, I've finally written my book about the island I have loved since I was nineteen. It's the story of bringing my 85-year-old mother, Barbara, back to live with me on Kythera for a year, first at Aroniadika, then

at Manitochori, near our good Kytheran friends, Maria and Manolis Kalligeros, who are brother and sister, and where Maria runs her lovely studios, Fiori D'Amore.

Mum wasn't hit over the head by Cerigo's beauty like I was. Frankly, she thought there were a few too many abandoned houses around for her taste, and that it could do with a spot of updating. Unlike myself, she didn't enjoy wandering through deserted villages, pushing open the doors of deserted houses whose inhabitants had left for Australia, South Africa, America or other countries far from home.

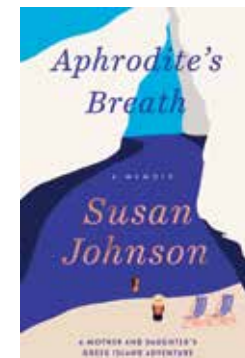
The stories of these homesick souls, who sacrificed so much to give their children and grand-children better lives, impressed me deeply. During my two years on the island (I stayed for another year after my mother went home) I spoke to many Tsirigotes about their families, the hardships they had experienced, but also of their many joys. In my opinion, Kytherians can find the joy among life's troubles: I have seen men and women expressing képi (kefi, spirit) through dancing, their bodies alight. A local told me in this moment there is something sacred and

communal in the joining of hands, and that dancing enables a human soul to express both happiness and suffering.

I don't see Kythera through rose-tinted glasses. I know about

the coldness of winter, the gossip, the insularity of island existence. And yet I can say I still love the island just as much as when I first saw it. Thank you, Kythera, for the beauty and love I have known since I was first entranced while standing on your smooth, warm stones.

Aphrodite's Breath: A Mother and Daughter's Greek Island Adventure (Allen and Unwin, Australia)
eBook: Johnson, Susan: Amazon.com.au: Kindle Store

Theodosia Alexandrou
Alternative therapist

Musculoskeletal problems
Therapeutic massage
Lymphatic massage

Sports massage
Réjuvance
Relaxing massage
Reiki

Athens - Kythera, tel 6974805834

Pelagia Aphrodite HOTEL ***

BOOK DIRECT WITH US BEST RATE GUARANTEE

AGIA PELAGIA - KYTHERA - GREECE
Tel: +30 27360 33926 - +30 27360 33927
e-mail: info@pelagia-aphrodite.com
website: www.pelagia-aphrodite.com

Βιβλιόγατος
multilingual bookstore

PANOS KALLIGEROS
Livadi - Kythera • T. 2736037077
kalligerospanos7@gmail.com

GRILL RESTAURANT
TOXOTIS
CATERING SERVICE
PURE LOCAL PRODUCTS
LIVADI 80100 KYTHERA / T: 2736.031781

KYTHERIAN ASSOCIATION of Australia

Connecting Kytherians and Philokytherians in Australia since 1922

Celebrating 101 Years of the KAA

RESPECTING THE PAST... EMBRACING THE FUTURE!

Kytherian Ladies Auxiliary
Kytherian Youth Association (KYA)
Kytherian Ball Subcommittee
Centenary Subcommittee
Kytherian Young Families Group (KYFG)
Kytherian Mums and Bubs
Kytherian World Heritage Fund (KWHF)
K4WD & Recreation Club
Karavitiko Symposium
Kytherian Association Wine Club (KAWK)
Prefa & Tavli Club
Nicholas A.Aroney Library & Archives
Kytherian Soccer
Affiliated Bodies
Kythcare
Kythera Family Net

Kythera House: Suite 1, 24 King St
Rockdale NSW 2216 Australia
P: (02) 9599 6998
E: admin@kytherianassociation.com.au

Australia's connection to Kythera
Join us: www.kytherianassociation.com.au
Facebook: The Kythera Connection
Instagram: [kytherian.assoc.of.australia](https://www.instagram.com/kytherian.assoc.of.australia/)

The Kytherian Association of Australia proudly supports

Kythera Summer Edition

GREECE IS MY COUNTRY, AUSTRALIA MY HOME

In Memoriam: Alec Poulos 1929–2022

Alec, mother Metaxia holding brother Tzaneto (John) and Alec's father Peter. This photograph was taken just prior to Peter leaving for Australia in 1937.

as Metaxia and John set sail.

Alec returned to Kythera and waited to be called up for army service. Three months later the law changed yet again and men aged 18 were allowed to leave. With the help of his uncle Manuel, Metaxia's brother, Alec finally managed to secure a seat on a flight to Australia. The plane was a DC3 troop carrier. There were no seats. The first leg of the journey was a four-hour flight to Cyprus where the plane refuelled. All up, the flight took seven days. Alec arrived at Mascot Airport in Sydney on April 25, 1948 where he was greeted by his mother's brothers Nick and Angelo Mallos. Alec stayed in Sydney with Nick before flying to Tamworth where he was reunited with his family. He didn't recognise his father whom he had last seen when he was seven years old.

In 1961 Alec married Maria Tambakis at St Luke's in Toowoomba. They moved into their home in Raglan Street, Tamworth where they raised their two daughters, Metaxia and Eirene. Raglan Street was the only home they ever lived in. Alec had bought the house before it was finished and somehow managed to pay it off before he and Maria moved in. He and Maria were happily married for sixty years and became an integral part of the Tamworth community.

Alec was a successful businessman - owner of the Tamworth Royal Cafe, a cook at Endeavour House and later still an investor. As Treasurer of the Greek Community of Tamworth & District, in 1971 Alec organised the first Greek Australian Ball at the RSL Club in Kable Avenue. Together with President Spiros Pittas, Secretary Peter Poulos (Alec's father) & other committee members under the patronage of then Minister for Primary Industry, Ian Sinclair, Alec led the next year's Olympic Ball to even greater success.

Alec & Maria Poulos: diamonds in each other's hearts for sixty years.

ALEXANDROS GEORGOPOULOS (ALEC POULOS) was born in Aghia Triada, Potamos on Christmas Day, 1929. He was delivered on a cold, rainy day by a midwife who came by donkey from Areous. His brother John was born April 10, 1933, in the same small dwelling. The house was owned by Zacharias Baveas. Payment for rent was made in oil or labour. His parents, Panayioti (Peter) and Metaxia, were married in 1928 in Potamos. Panayioti worked as a labourer, farmhand and gravedigger. Alec started school at age five. Each weekday, he walked to school with the other children from Aghia Triada to Potamos. School hours were 8 am to 12 noon and 2pm - 4 pm.

In 1937 his father Peter emigrated to Dorrigo, Australia where he worked in a cafe with his brother-in-law Nick Mallos. In 1939 Peter sent immigration papers to his family on Kythera intending that they join him in Australia. Unfortunately, WWII intervened and it was many years before the family could be reunited.

In 1940-41 the Italians invaded Greece, closely followed by the Germans. Food was scarce, there were no medicines to be found, people were dying of starvation. Alec's brother John developed typhoid and lost his skin, hair and almost died. The schools were closed. The teachers were on the frontline and the school building was used as headquarters by the Germans. Alec, not quite 10 years old, became an apprentice bootmaker and tailor. He remembered his mother weeping the first day he brought home pay. Little Aleco had helped put food on the table.

In 1944 Peter moved to Tamworth where he opened the Royal Cafe in Peel Street. There had been no correspondence between Peter and his family for over six years. Finally, a letter came from the Red Cross saying that Peter was alive and well. It had taken six months to arrive.

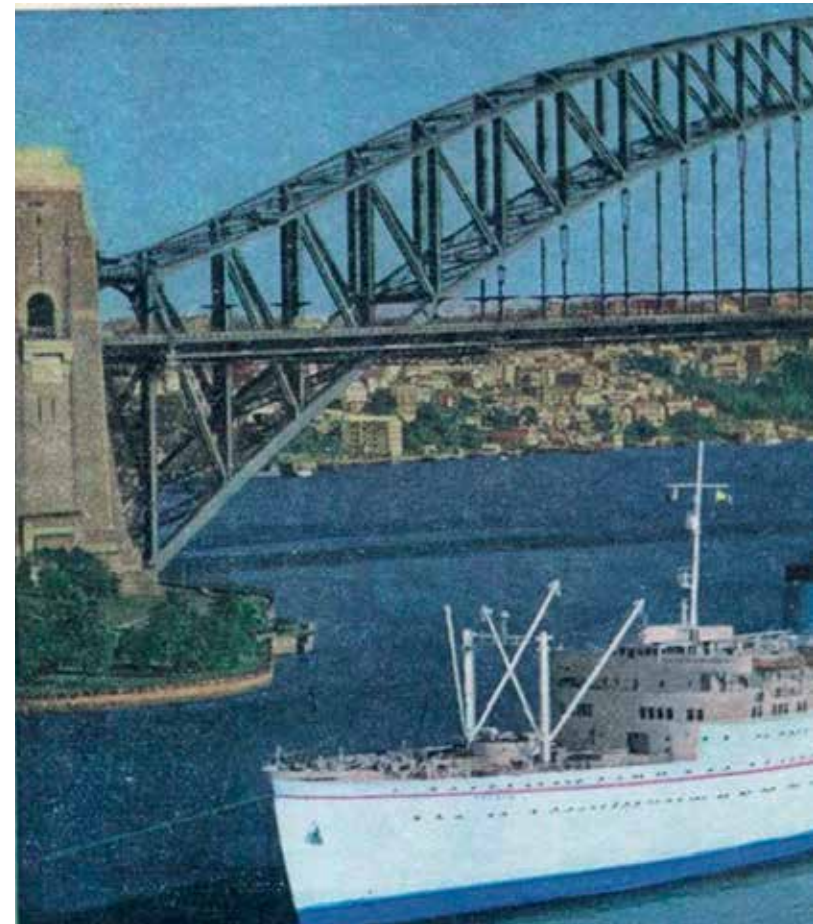
After WWII ended, civil war broke out in Greece. At least correspondence between Peter and his family on Kythera resumed. Once again Peter sent papers for the family who were preparing to leave Kythera for the port of Pireaus and the sea journey to Australia when conscription was introduced. Alec was left on the dock

In later years, Alec hosted a weekly Greek radio program on 2 YOU fm. He was immensely proud of his business card that read *Alec Poulos - Greek Programme Producer*.

Alec took great care of his vegetable garden, which he and his beloved Maria, tended with much love. When fruit fly became a problem in the 70's and 80's he would regularly write to the Minister for Primary Industry seeking advice. And it would come, typed on a manual typewriter of the day, signed by the responsible public servant in thick ink pen.

Upon retirement, Alec and Maria made many trips to Greece. On one trip Alec discovered he had mixed up the return date and so a holiday turned into a two year stay. Alec enjoyed every one of his trips back to Kythera. Every holiday was lived to the full. Alec was renowned for his backgammon skills and many were keen to take him on. Hours of tapping backgammon pieces could be heard under the plantania in Mylopotamos or in Potamos' Kafeneion.

Alec's most loved place however was his home in Raglan Street, Tamworth. Sitting under the tree in his chair with his hat and glasses on watching cars drive by, people walking past, happy to chat with anyone who would stop. Filling the bird bath with water, trickle watering the roses, looking out at the avenue of olive trees he had planted along the Raglan Street footpath as a reminder of the olive groves of his childhood home.

The *Patris* was originally a military vessel, RMS Bloemfontein Castle. Launched in 1949, her duties were to take emigrants from England to Rhodesia. In 1959 the ship was purchased by Chandris Line and renamed the *Patris*. Refitted for the long haul voyage from Europe to

HONOURING MIGRATION PIONEERS

by Anna Cominos

All of us stand on the shoulders of our predecessors. We live in a beautiful country with peace and prosperity. And we owe a debt of gratitude to those that carved the original journey for us to follow.

Emmanuel Aliferis

THAT ETERNAL EXISTENTIAL QUESTION "Who am I?"

Thanasis Frantzeskakis happily holds his nephew and niece Brett and Anna Cominos

existed long before the rise in popularity of ancestry.com. I have long been drawn to the Pandora's box of questions that shroud the stories of modern-day Migration. These stories of triumph and tragedy often erase the keystone story of the original pioneer, the one who first had the courage to take that initial tentative step into the modern world, who

created the momentum for change.

My maternal yiayia Dimitra's older brother Thanasis Frantzeskakis came to Australia at the tender age of 12. One of eight children, Thanasis Frantzeskakis was born in 1900, over 120 years ago, in Karavas, Kythera. While his name was Anglicised to Arthur Francis, to me he was Mbarmba Thanasi.

He often spoke about his steamboat journey to Australia on a ship with sails; how the ship pulled into Sydney Harbour before the Sydney Harbour Bridge was built. He worked in the kitchens of many Kytherian-owned Cafes throughout rural Queensland and country New South Wales for families that included the Souris, Diakopoulos and Mavromatis. While his nights were spent in the kitchen, Thanasi, a self-educated bookworm, spent his days working as an interpreter in rural courthouses.

He was in his 60s when he took on the role of surrogate grandfather. Even though I was just a child, he always treated me like an adult, patiently explaining the complexities of the '60s counter-culture and the Vietnam War.

Our family has made sure Mbarmba Thanasi's position as our family's original pioneer is not forgotten by having his name inscribed on the National Monument to Migration at Sydney's Maritime Museum, alongside that of many other Kytherians.

Australia, more than ten thousand Greeks (and thousands of Kytherians) undertook the arduous forty day passage to a new homeland. The Patris has become a symbol of modern day migration, with tales of life on board woven into many Australian family migration stories.

MIGRATION MUSEUM OF KYTHERA

By Helen Tzortzopoulos, President FMK

THE MIGRATION MUSEUM OF KYTHERA is a project undertaken by the Friends of Museums of Kythera (FMK) in collaboration with the Municipality of Kythera. While we are still quite a way from the Museum becoming a reality, each new stage of the architectural plans brings us closer to our end goal.

Our Museum is about Kytherians and their stories. We have a rich emigration history spanning 150 years. How many presentations have we followed at Kytherian symposiums where proud descendants have told emotive stories of the challenges faced by parents or grandparents in their quest for a more promising future in a foreign, and often unfriendly, land. Countless books have been written on the subject; countless interviews have been recorded. Yet many Kytherian families of the diaspora still have not documented their family stories. There is a niche for everyone in the Museum. Kythera's population has fluctuated over the decades. While Kytherians have left, over the past 20 years many Australian Kytherians and non-Kytherian Greeks have returned or settled on the island. Not to mention the non-Greeks who have made Kythera their home, adding a new dimension to the Kytherian identity. Families from Albania, Bulgaria, the UK, Netherlands and other European countries have integrated into local society. They have established businesses here, their children attend local schools, they contribute to the local economy and community affairs. They have a story to tell too. What brought them to Kythera? How settled do they feel?

Imagine all these stories gathered together under one roof. A complete history of the island and all its people. It is important we acknowledge the role played by Kytherian associations of the diaspora in keeping the spirit and traditions of Kythera alive and supporting the homeland through difficult times. A lot of history has already been lost. Let's try and preserve what's left for future generations.

We would like you to contribute your family story or that of a particular individual you wish to be recognized. As the proposed museum will feature the latest technology, please email us copies of film clips, photographs, postcards, any documents, old letters etc. that you consider could be of interest to the museum.

We are privileged to have such supportive members of the Friends of Museums of Kythera. Our thanks go in particular to several anonymous donors who have contributed generously to our fundraising campaign for the architectural plans and the museology study. We are especially grateful to the Nicholas Anthony Aroney Trust for its confidence in our association and for the funds the Trustees have allocated to this project. There is still a long way to go. Our fundraising continues. We need your stories, your support.

Friends of Museums of Kythera: fmk@fmk.gr ; Migration Museum information: mmk@fmk.gr

F/B: Friends of Museums of Kythera ; YouTube Channel: Friends of Museums of Kythera

MANY LIVES IN A LIFE WELL LIVED

By Anna Cominos

"I HAVE LIVED MANY lives in my long and adventurous life", chuckles Anastasia Castrisios (Mrs Mavromatis/Black) or Theia Tasia as she is affectionately known. Her joyous laughter lights up the room. "While there have been many tragic moments," she confides, "they have made my happy moments that much sweeter."

Born into war and famine on November 18, 1934 in Aghia Triada, Potamos, Tasia, the youngest of nine children (four of whom died before the age of 18) delights in sharing how she had two sticks tied with rags as her childhood doll. Like many Kytherians concerned for the survival of their children, Tasia's parents fostered their youngest child out to her mother's cousin, Kaliope Chlentzos. Raised as the only child in Kaliope's household, she was blessed to have her many siblings within a short walking distance.

Seventy five years later, Tasia can still remember being co-opted by her aunt to take food to a New Zealand soldier called Evan hiding at the edge of a stream at Vafeio, just outside of Potamos. Even though they had no common language, seven year old Tasia and Evan developed a special bond. Every day he would give her a drawing of a mermaid he had sketched for her. Tasia has often wondered what became of those beautiful drawings. One day she was followed by a local who wanted to know where she was going with her blue and white billy-can full of cooked food. She promptly started crying, denying any knowledge of Evan's whereabouts as she begged him not to give her up to the authorities. Not only did Evan, the New Zealand soldier, manage to escape the Nazis, he later fell in love with and married the village priest's daughter. When WWII ended, they returned together to New Zealand. Tasia tells this story with pride, knowing that she helped sustain Evan and keep him alive.

But for every story of triumph, there is also one of heartbreak. When Tasia was very young, her mother had to go to Athens for a year to undergo medical treatment, triggering the decision to foster her out to her aunt. Her oldest sister Chrissa became a surrogate mother, delighting in her little sister's antics. But when Chrissa caught Typhoid and had to be isolated, five year old Tasia couldn't understand the reason for her sister's sudden disappearance. Tears well up as she tells of Chrissa's untimely death at age eighteen. Tasia searched everywhere for her - in the house, in the fields, in village alleyways, until finally her grandmother Chrysanthi pointed to the clouds and told her that Chrissa was in the sky, that she was a polatsi (a bird).

Tasia, fiercely independent and possessing a deep-rooted belief that everything would work out for the best in the end, went to the renowned Home Economics school in Karvounades, a tremendous opportunity for girls who had only had a primary school education. Here she learnt a variety of dressmaking techniques, including embroidery, crocheting, lace-making, pleating, tatting, pattern cutting and rug making. Tasia excelled,

graduating top of her class. Selected to attend the prestigious Queen Fredericki Home Economics College in Crete, she soon became a highly regarded technician, with her needlework and dressmaking skills winning national awards. But rather than stay in a beleaguered post WWII Greece, the effervescent Tasia packed her bags and made the arduous journey to join her siblings, Stratis and Stamatoula, who had settled in Australia.

In 1958, Tasia was one of the few migrants to fly with British Airways to Sydney, Australia where she was enthusiastically met by her immediate and extended families. Within a month she was working as a seamstress in the heart of Sydney. Within two weeks she was earning a whopping 27 pounds a week, her perfectionism, skill and diligence providing her with financial security. While not offered work as a seamstress by the large fashion houses, due to her lack of English skills, Tasia was fluent in the language of sewing. She would stand for hours in front of the elaborate window displays in large department stores, taking in the latest fashions which she would then go home and duplicate in detail. She was always the best dressed new Australian, she giggles.

The highlight of hard-working Tasia's social calendar were the weekly harbour cruises with co-workers from all over the world.

PHOTO BY STEPHEN TRIFYLLIS

Fashion, song and laughter would pour forth as the ferry chugged around Sydney harbour. One Saturday, when Tasia came home from work to find a tall, handsome suitor waiting for her, her immediate thoughts were she did not want to miss the harbour cruise that night. The young suitor, Zacharia Mavromatis (Black), agreed to accompany her on the harbour cruise. When he heard her singing and laughing, it was a done deal. They were married at Agia Triada church in Sydney with the wedding reception held at the Australia Hotel. The couple honeymooned at Mt Buffalo and Coffs Harbour, later settling at Casino where they began a family life and ran the Marble Bar Cafe.

Tasia and Zacharia soon had two boys, John and Peter, and while the young couple worked long hours, they always had time to laugh and sing. When Zacharia became seriously ill from a war-related injury after serving for Australia in the Solomon Islands during World War II, the couple were forced to move to Brisbane for medical treatment. After Zacharia's passing, Tasia embarked on a new adventure, opening up her home to international student boarders for 'homestays'. Over the next 25 years, close to a hundred international students from around the world, stayed with homestay mum Tasia as they completed their university studies.

Tasia's love for life helped her cross the language barrier and offer a safe harbour to new arrivals, returning the hospitality she had received from so many during her life. And while her body has slowed down, her mind is as sharp as ever. Tasia is living proof that the key to a good life is optimism and a healthy curiosity in life.

ΚΑΛΩΣ ΟΡΙΣΑΤΕ ΣΤΑ ΚΥΘΗΡΑ!

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ σας ανοίγει την αγκαλιά του και σας προτρέπει να περπατήσετε στα σοκάκια του αηλιά και στα μονοπάτια της καρδιάς. Μέσα από τη μακραίωνη ιστορία του ως σταυροδρόμι πολιτισμών όπου οι Φοίνικες, η Μινωική Κρήτη, η μυκηναϊκή Πελοπόννησος, το Βυζάντιο, η Ενετοκρατία, η Τουρκοκρατία, η μακραίωνη συμπόρευση με τα Επτάνησα, η Γαλλική κατοχή και η περίοδος της Αγγλοκρατίας διαμόρφωσαν μια ταυτότητα που οριοθετείται μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Μια ταυτότητα που ανιχνεύεται στην αρχιτεκτονική, τη γλώσσα, τις παραδόσεις του. Τα Κύθηρα είναι το νησί όπου η ιστορία και ο μύθος είναι συνεχώς παρόντες και σας καθούν να τους γνωρίσετε.

ΦΩΤΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΑΛΤΖΗ

ΧΩΡΑ Η πρωτεύουσα του νησιού, είναι ένας πανέμορφος παραδοσιακός οικισμός του 16ου αι., με σπίτια μικρά σε μέγεθος, με όμορφα πηλαίδια από παρόδιθο γύρω από τις πόρτες, καθώς και οικόσημα. Η Χώρα έχει έντονο νησιώτικο χρώμα και επιρροές από την περίοδο της Ενετοκρατίας, στην οποία χρωστά και το κάστρο της, το οποίο υπήρχε ήδη από τον 14ο αι., και αποτελεί εντυπωσιακό δείγμα Βενετσιάνικης αρχιτεκτονικής. Στην είσοδο της Χώρας βρίσκεται το πλήρως ανακαινισμένο Αρχαιολογικό Μουσείο. Ενώ στη γύρω περιοχή θα βρείτε υπέροχες παραλίες.

ΚΑΨΑΛΙ Το γραφικό επίνειο της πρωτεύουσας με τον μαγευτικό κόλπο και την ενδιαφέρουσα νυχτερινή ζωή. Στα βράχια φωλιάζει το μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη, όπου σύμφωνα με την παράδοση, ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος άρχισε να γράφει την Αποκάλυψη. Από το Καψάλι μπορεί κανείς να επισκεφθεί τη βραχονησίδα Χύτρα, με τα υπέροχα νερά και χρώματα.

ΠΟΤΑΜΟΣ Κεφαλοχώρι του νησιού, με τις γραφικές γειτονιές, το αγγλικό γεφύρι και τη μεγάλη πηλασία. Κάθε Κυριακή πρωί γίνεται παζάρι παραδοσιακών προϊόντων.

ΑΓΙΑ ΠΕΛΑΓΙΑ Η Αγία Πελαγία είναι ένα από τα μεγαλύτερα χωριά των Κυθήρων. Στο παρελθόν, πριν από το Διακόφτι, ήταν το κύριο λιμάνι των Κυθήρων, ενώ σήμερα αποτελεί μία από τις βασικές επιλογές των επισκεπτών για τη διαμονή τους σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, ξενοδοχεία αηλιά και βίβες. Επίσης θα βρείτε εστιατόρια αηλιά και καφέ για να απολαύσετε τη θέα στην Πελοπόννησο.

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ Η μεσαιωνική πρωτεύουσα του νησιού, η Καστροπολιτεία του Αγίου Δημητρίου ήταν κάποτε η Βυζαντινή πρωτεύουσα των Κυθήρων. Πρόκειται για ένα φυσικό οχυρό, αθέατο από τη θάλασσα, περιζωμένο από βαθιά και απότομη χαράδρα. Αηλώθηκε από τον τρομερό πειρατή Μπαρμπάροσα το 1537. Διατηρούνται μέχρι σήμερα τα ερείπιά της, επιβλητικά στον απόκρημνο βράχο.

ΑΒΛΕΜΟΝΑΣ Γραφικό ψαροχώρι με ζεστό κλίμα και βενετσιάνικο κάστρο. Βρίσκεται κοντά στην πανέμορφη Παλαιόπολη και είναι ιδανικός προορισμός για όσους αγαπούν το κοχύλι και το ψάρεμα.

ΔΙΑΚΟΦΤΙ Τα γαλαζοπράσινα ρηχά νερά και η ψηλή άμμος δημιουργούν ένα τέλειο καλοκαιρινό τοπίο. Ιδανική οργανωμένη παραλία για οικογένειες με μικρά παιδιά. Θα βρείτε καφέ και ταβέρνες ακριβώς δίπλα στη θάλασσα. Λιμάνι για τα πλοία που συνδέουν το νησί με την Πελοπόννησο.

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΜΜΟΣ Ψαροχώρι με υπέροχη παραλία και ορμίσκους για όσους αγαπούν την ψαχιά. Ο θρύλος λέει ότι η Ωραία Ελένη και ο Πάρις οδοκλήρωσαν τον απαγορευμένο τους έρωτα σε μια σπηλιά, νότια από την Πλατεία Αμμο.

ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΑ
ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ
ΧΩΡΟΙ

**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ (ΧΩΡΑ)**
Καθημερινά 8:00-20:00
(εκτός Δευτέρας)
τηλ. 27360 39012

**ΕΝΕΤΙΚΟ ΚΑΣΤΡΟ
ΧΩΡΑΣ**
Καθημερινά 8:00-20:00
(εκτός Δευτέρας)
τηλ. 27360 39012

**ΕΚΘΕΣΗ ΟΙΚΟΣΗΜΩΝ
ΚΑΣΤΡΟΥ ΧΩΡΑΣ**
Καθημερινά 9:00-14:00
17:00-20:00
(εκτός Δευτέρας)
τηλ. 27360 39012

**ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΡΓΩΝ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΤΕΧΝΗΣ (Κ. ΛΙΒΑΔΙ)**
Καθημερινά 9:00-16:00
(εκτός Δευτέρας)
τηλ. 27360 31731

**ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
«ΛΟΥΡΑΝΤΟΥ» ΧΩΡΑ**
Καθημερινά 8:00-14:00
τηλ. 27360 31336
69840 40320

**ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ
ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑΣ**
Καθημερινά 8:00-20:00
τηλ. 27360 31184

**ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ
ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ**
Καθημερινά 8:00-20:00

**ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ
ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Καθημερινά
κατόπιν επικοινωνίας
τηλ. 27360 33673

**ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΤΟ ΠΟΥΡΚΟ**
Καθημερινά
κατόπιν επικοινωνίας
τηλ. 27360 31195

**ΣΠΗΛΑΙΟ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ**
Καθημερινά 11:00-19:00
(τελευταία ξενάγηση
στις 18:30)
τηλ. 27360 31213

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ (ΧΩΡΑ)

ΚΑΡΑΒΑΣ Καταπράσινο χωριό με τρεχούμενο νερό, χτισμένο ανάμεσα στα πηλαίδια και τις αμυγδαλιές. Αξίζει να περπατήσετε την καταπράσινη πλαγιά του Αμύρ Αηλή.

ΜΗΤΑΤΑ Μεσόγειο χωριό, με πυκνή βλάστηση, στο φρύδι του γκρεμού που δημιουργήσε ο μεγάλος σεισμός του 1909.

ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ Γραφικό χωριό με πολύ πράσινο και τρεχούμενα νερά. Αξίζει να επισκεφθείτε το κάστρο στην Κάτω Χώρα και τον καταρράκτη της Φόνισσας. Κοντά στο χωριό βρίσκεται το σπήλαιο της Αγίας Σοφίας με εντυπωσιακούς σταλαγμίτες και σταλακτίτες.

ΚΑΤΩ ΛΕΙΒΑΔΙ Εδώ θα θαυμάσετε ένα από τα μεγαλύτερα τοξωτά γεφύρια των Βαλκανίων, το γεφύρι του Κατουνιού. Γύρω από

Σπήλαιο Αγίας Σοφίας στον Μυλοποτάμο

το Λειβάδι βρίσκονται πολλοί μικροί παραδοσιακοί οικισμοί. Αξίζει να επισκεφθείτε το μικρό αηλιά πολύ ενδιαφέρον μουσείο με τη συλλογή έργων Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής τέχνης.

ΤΟΠΟΙ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

ΜΥΡΤΙΔΙΑ Η Παναγία η Μυρτιδιώτισσα είναι η πορτοφόλη του νησιού και στο μοναστήρι θα θαυμάσετε την εικόνα που θεωρείται έργο του Ευαγγελιστή Λουκά. Η παράδοση αφηγείται ότι το εικόνισμα της Παναγίας σώθηκε διά θαύματος, όταν το καράβι, που το μετέφερε από την Κωνσταντινούπολη στην Κρήτη, καταποντίστηκε από σφοδρή θαλασσοταραχή. Το εικόνισμα βρέθηκε «εν πόαις μυρσινών». Η Μονή πανηγυρίζει στις 24 Σεπτεμβρίου.

ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ Στις 23 Σεπτεμβρίου 1767 ένας βοσκός επ' ονόματι Βιάρος βρήκε μέσα σε σκίνο μία αμφιπρόσωπη εικόνα της Παναγίας και του Αγίου Γεωργίου με την επιγραφή «Η Μόνη των πάντων ελπίς». Στην περιοχή είχε πέσει αστροπελέκι και κατεστράφησαν τα πάντα εκτός από την εικόνα. Ο επίσκοπος Κυθήρων Νικηφόρος Μόρμωρης επισκέφτηκε το μέρος και είδε τα ερείπια του μικρού ναού και των κελιών και μαζί με τους επιτρόπους και τους ιερείς αποφάσισε να φτιάξει το μοναστήρι. Το 19ο αιώνα έγιναν έργα ανακαίνισης και επέκτασης της μονής. Πανηγυρίζει στις 6 Αυγούστου.

ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ο όσιος Θεόδωρος, από την Κορώνη μόνασε επί 35 χρόνια στο νησί, ως το 956-958, οπότε εκοιμήθη. Η κάρτα του αγίου φυλάσσεται στη Μονή του Οσίου Θεοδώρου, πορτοφύλου των Κυθήρων. Γιορτάζει στις 12 Μαΐου.

ΑΓΙΑ ΕΛΕΣΣΑ βρήκε καταφύγιο στα Κύθηρα, κυνηγημένη από τον ειδωλοδότη πατέρα της, ο οποίος όμως τη βρήκε και την αποκεφάλισε. Το άγιο λείψανό της ενταφιάστηκε στο ιερό βουνό, όπου χτίστηκε εκκλησία και κελιά. Η μνήμη της τιμάται την 1η Αυγούστου.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ Τον Δεκαπενταύγουστο, όπως όλη η Ελλάδα φοράει τα γιορτινά της, έτσι και στο δικό μας νησί τιμάται η Κοίμηση της Θεοτόκου. Το πρωί τελείται Θεία Λειτουργία στην ιστορική μονή της Παναγίας της Μυρτιδιώτισσας. Το απόγευμα στον Ποταμό από τον ναό της Παναγίας Ιθαριώτισσας τελείται η περιφορά του επιταφίου της Παναγίας

**ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ
ΣΥΜ...ΒΕΝΗ**

- χειροποίητα τουριστικά είδη
- αηλιά Κυθήρων
- Είδη παντοπωλείου
- Τοπικά προϊόντα

Think global...
Shop local!

Mylopotamos
t: +30 27360 34378

**Μανέας
λαϊκή αγορά**

Ποταμός - Κύθηρα, τηλ.: 27360.33308
www.maneasshop@gmail.com
www.facebook.com/maneas.shop

Μελισσοκομία Αθώμαρι
Το δικό σας μέλι!

Τόσες δεκαετίες ακριβώς πάνω από τις κυμέλες, υπηρετούμε τις μέλισσες. Με γνώση, δουλειά και σεβασμό στην φύση, δημιουργήσαμε την Μελισσοκομία Αθώμαρι. Από στόμα σε στόμα μαθαίνετε για εμάς και τα προϊόντα μας. Έτσι γνωρίζετε, ότι στα Κύθηρα, από το «δικό σας μέλι», θα πάρετε το καλύτερο μέλι, για τους δικούς σας ανθρώπους. Σε ένα βάζο, που έχει το όνομά μας, κλείνουμε την αγάπη, αλλά και την αγνότητα μας, γι' αυτό που η μέλισσα, η φύση και εμείς φτιάξαμε.

Γιώργος Πρωτοπαλάκης, Ελένη Πετροπούλου
Μητάτα Κυθήρων

Καθημερινές:
10.00-14.00 και 18.00-20.00
Τηλ: 6977692745 - 2736033010

ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΑΚΑΘΑΡΕΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ

του Ινπόλητου Πρέκα, visitkythera.com

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΑΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟ ΝΗΣΙ, λόγω της πλούσιας γεωμορφολογίας τους, διαθέτουν μία ακτογραμμή με περίπου 40 μεγάλες, μικρές και πολύ μικρές παραλίες. Η πρόσβαση σε αρκετές από αυτές γίνεται μέσω του οδικού δικτύου, ενώ οι υπόλοιπες είναι επισκέψιμες μόνο δια θαλάσσης. Αρκετές παραλίες έχουν αξιοποιηθεί τουριστικά και διαθέτουν οργανωμένες υποδομές με μικρά αναψυκτήρια, ομπρέλλες με ξαπλώστρες και άλλες ανέσεις. Επιλέξαμε και σας προτείνουμε εδώ δώδεκα παραλίες που αυτό το καλοκαίρι θα σας προσφέρουν τις καλύτερες εμπειρίες και βουτιές!

ΠΑΛΙΟΠΟΛΗ Είναι η μεγαλύτερη παραλία στα Κύθηρα. Βρίσκεται στα ανατολικά, δίπλα στο όμορφο ψαροχώρι του Αυλήμονα. Είναι αμμώδης με πολύ ψιλό πολύχρωμο βοτσαλάκι και σχετικά ρηχά νερά. Διαθέτει ομπρέλλες με ξαπλώστρες, καντίνες και τουαλέτες. Η πρόσβαση γίνεται με ασφαλτικό δρόμο και υπάρχει άπλετος χώρος για στάθμευση. Είναι ελαφρώς εκτεθειμένη στους βορειοανατολικούς ανέμους. Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το μύθο, σε αυτή την ακτή γεννήθηκε η Αφροδίτη.

ΚΑΛΑΔΙ Η παραλία σήμα κατατεθέν του νησιού. Έχει φωτογραφηθεί περισσότερο από κάθε άλλη παραλία. Βρίσκεται στα ανατολικά, έχει βότσαλο και βαθιά γαλαζοπράσινα νερά, ενώ χωρίζεται σε δύο μικρούς κοιλίσκους από έναν εντυπωσιακό βράχο. Η πρόσβαση γίνεται με ασφαλτικό δρόμο και στο τέλος της διαδρομής θα κατεβείτε κάμποσα πέτρινα σκαλοπάτια. Η παραλία δεν είναι οργανωμένη και ο χώρος στάθμευσης είναι περιορισμένος. Μπορεί να χαρακτηριστεί «πολυούχναστη» αφού το φυσικό της κάλλος μαγνητίζει τους περισσότερους επισκέπτες του νησιού. Εκτίθεται στους βορειοανατολικούς ανέμους.

ΚΟΜΠΟΝΑΔΑ Μια παραλία φημισμένη για την άγρια ομορφιά της. Η Κομπονάδα βρίσκεται ανατολικά του οικισμού Τραβασαριάνικα. Είναι σχετικά μεγάλη παραλία με βότσαλο και βαθιά νερά. Η πρόσβαση γίνεται με ασφαλτικό δρόμο και διαθέτει άπλετο χώρο στάθμευσης. Είναι οργανωμένη με καντίνες, ξαπλώστρες με ομπρέλλες και τουαλέτες. Η Κομπονάδα εκτίθεται στους βόρειους και ανατολικούς ανέμους. Αν θέλετε να απολαύσετε την ανατολή του ηλίου, ή την πανσέληνο, η θέα στον ορίζοντα είναι εξαιρετική.

ΧΑΛΚΟΣ Ψάχνετε για μια παραλία που δεν επηρεάζεται καθόλου από τους ανέμους; Επισκεφτείτε τον Χαλκό. Βρίσκεται στα νότια του νησιού, έχει βότσαλο, με βαθιά νερά και υπέροχα χρώματα και ο βυθός προσφέρεται για snorkeling. Η παραλία διαθέτει ομπρέλλες με ξαπλώστρες και καντίνες. Η πρόσβαση γίνεται με ασφαλτικό δρόμο από το χωριό Κάλαμος, αλλά τα τελευταία 300 μέτρα είναι βατός χωματόδρομος. Ο χώρος στάθμευσης είναι ικανοποιητικός.

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΟΥ Θέλετε μία απόδραση σε απομονωμένη ερημική παραλία για να κάνετε το μπάνιο σας; Η παραλία Κυριακουλού βρίσκεται ανατολικά από το Καψάλη. Μπορείτε να την επισκεφτείτε μόνο δια θαλάσσης με τουριστικό σκάφος που ξεκινάει από το μόλο του Καψαλίου. Είναι μικρή παραλία με πράσινα χρώματα, βαθιά νερά και βότσαλο.

ΚΑΨΑΛΙ Η παραλία στο κοσμοπολίτικο Καψάλη, το επίνειο της πρωτεύουσας των Κυθήρων, είναι μία από τις πιο πολυσύχναστες του νησιού. Έχει ψιλή άμμο και βότσαλο με ρηχά νερά, προστατεύεται από τους ανέμους και είναι οργανωμένη, καθώς διαθέτει ομπρέλλες με ξαπλώστρες. Παρέχει ειδική ράμπα για ρουόμενους με κινητικές δυσκολίες (ΑΜΕΑ). Στο Καψάλη θα βρείτε τουριστικά σκάφη για κοντινές βόλτες, θαλάσσια ποδήλατα και κανό και σχολή καταδύσεων. Γύρω από την παραλία υπάρχουν, καφετίριες, εστιατόρια και μίνι μάρκετ. Υπάρχουν δημοτικές τουαλέτες και τουαλέτες για ΑΜΕΑ. Απέναντι από το Καψάλη βρίσκεται η βραχονησίδα Χύτρα (ή Αυγό) με μια εκπληκτική θαλάσσια σπηλιά την οποία μπορείτε να επισκεφτείτε με μικρό τουριστικό σκάφος. Το Καψάλη απέχει μόλις 2 χλμ από την Χώρα, ενώ διαθέτει ξενοδοχεία πολύ λίγα μέτρα από την παραλία.

PHOTO BY STEPHEN TRIFYLLIS

ΣΠΑΡΑΓΑΡΙΟ Η μικρή παραλία, που είναι φημισμένη ως παραλία γυμνιστών, βρίσκεται απέναντι από το Καψάλη στην εκβολή ενός μικρού φαράγγιου, κάτω από το Κάστρο των Κυθήρων. Έχει βότσαλο και βαθιά νερά, και προσεγγίζεται με βατό χωματόδρομο, μπορείτε όμως να την επισκεφτείτε νοικιάζοντας ένα θαλάσσιο ποδήλατο από την παραλία Καψαλίου.

ΜΕΛΙΔΟΝΙ Νοτιοδυτικά του νησιού, μετά το χωριό Δρυμώνα βρίσκεται το Μελιδόνι. Η μικρή απάνεμη παραλία, έχει ψιλή άμμο και μικρό βοτσαλάκι, ενώ τα νερά είναι σχετικά ρηχά. Είναι οργανωμένη με καντίνες, ομπρέλλες και ξαπλώστρες. Ο δρόμος είναι ασφαλτικός. Η παραλία προστατεύεται από τους ανέμους. Ο χώρος στάθμευσης είναι ικανοποιητικός.

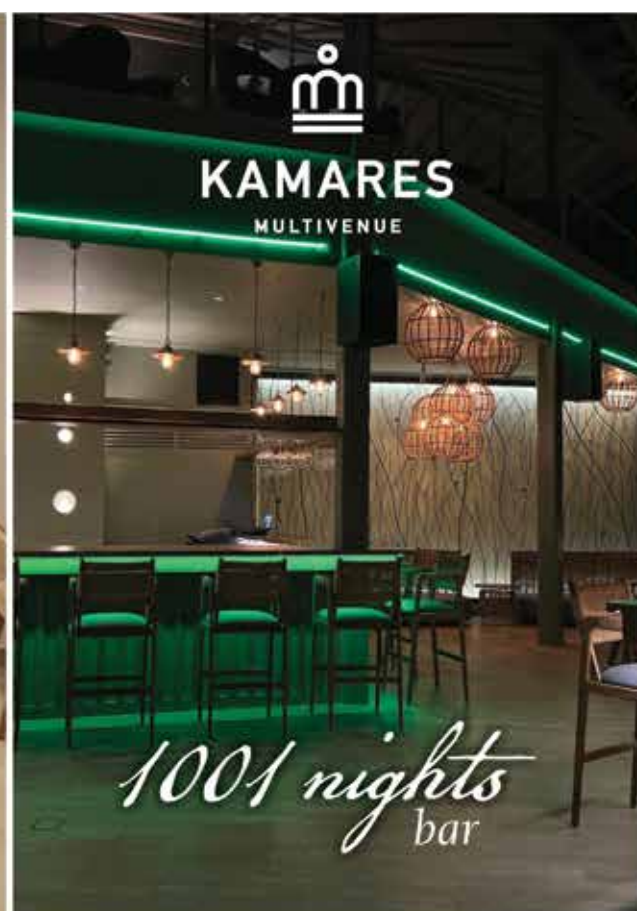
ΡΟΥΤΣΟΥΝΑΣ Ήρθατε στα Κύθηρα για να αποδράσετε από τα πλήθη και θέλετε μία εντελώς ερημική παραλία για να χαλαρώσετε χωρίς να σας ενοχλεί κανείς; Τότε επισκεφτείτε τον Ρούτσουνα, βορειοδυτικά του νησιού, σε απόσταση 5 χλμ. από τον οικισμό Γερακάρι. Η εντελώς ερημική παραλία έχει βότσαλο και βαθιά νερά και εκτίθεται ιδιαίτερα στους δυτικούς ανέμους. Η πρόσβαση γίνεται με χωματόδρομο και χρειάζεται αυτοκίνητο 4x4. Με καλό καιρό και ορατότητα η θέα προς τη Μάνη και το ακρωτήρι Ταίναρο είναι εκπληκτική.

ΠΛΑΤΙΑ ΑΜΜΟΣ Το όμορφο ψαροχώρι της Πλατιάς Άμμου, στο βορειότερο άκρο του νησιού έχει μια υπέροχη καταγάληνη παραλία με άμμο και ψιλό βότσαλο. Η παραλία είναι οργανωμένη με ομπρέλλες και ξαπλώστρες ενώ γύρω της θα βρείτε καφέ και ταβερνάκια με φρέσκο ψάρι. Η πρόσβαση γίνεται με ασφαλτικό δρόμο, 3 χλμ από τον οικισμό του Καραβά.

ΛΑΓΚΑΔΑ Ένας θρύλος λέει ότι ο Μπαρμπαρόσα αποβίβάστηκε σε αυτή την παραλία, όταν επιτέθηκε στα Κύθηρα και πολιορκήσε την Παλιόχωρα. Βρίσκεται 2,5 χλμ. ανατολικά της Αγίας Πελαγίας όπου συνδέεται με ασφαλήδρομο. Είναι πλήρως οργανωμένη με ομπρέλλες, ξαπλώστρες και καντίνες. Έχει άμμο, ψιλό βότσαλο και σχετικά ρηχά νερά και προσφέρει εξαιρετική θέα προς τον κόβο Μαλέα. Είναι εκτεθειμένη στους βόρειους ανέμους. Δίπλα στη Λαγκάδα εκβάλλει το εξαιρετικού κάλλους φαράγγι της Κακιάς Λαγκάδας.

ΔΙΑΚΟΦΤΙ Από τις ωραιότερες παραλίες του νησιού, το Διακόφτι βρίσκεται στα βορειοανατολικά, όπου βρίσκεται και το λιμάνι. Πρόκειται για μία παραλία με ψιλή άσπρη αμμουδιά και πολύ ρηχά νερά σε τυρκουάζ χρώματα. Γι' αυτό αν έχετε μικρά παιδιά είναι η ιδανική παραλία που πρέπει να επισκεφτείτε. Την παραλία δεν την πιάνουν εύκολα οι άνεμοι καθώς προστατεύεται από το απέναντι νησάκι, τα Μακρυκύθηρα. Είναι οργανωμένη με ξαπλώστρες και ομπρέλλες, διαθέτει καφέ και ταβέρνες πάνω στο κύμα και άπλετο χώρο στάθμευσης.

Μην ξεχνάτε ότι υπάρχουν κι άλλες παραλίες που περιμένουν να τις ανακαλύψετε. Μπείτε με το κινητό σας στο visitkythera.com και θα βρείτε όλες τις σχετικές πληροφορίες. Καλό καλοκαίρι και καλές βουτιές!

ΣΤΙΣ ΣΚΙΣΜΕΝΕΣ ΠΕΤΡΕΣ

της Νίκης Σερρακιώτου

ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕ Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ - μια θεά φρού-φρού. Όταν ήμουν μικρή, έβρισκα εκείνο το απόλυτο και ξεκάθαρο της Αθηνάς πιο ελκυστικό. Αλλά τώρα που γέρασα, ξέρω ότι η μία και μοναδική, εκείνη που είναι φτιαγμένη καθ' εικόνα και καθ' ομοίωσή μας, εκείνη που αγάπησε, έχασε, πένθησε, και συνεχίζει ν' αγαπάει, είναι μία - η Δήμητρα. Ξενιτειά, θάνατος, χωρισμός ή προδοσία, όποια η απώλεια, η Δήμητρα είναι μια από μας, και η παρουσία της στα Κύθηρα πιο αισθητή από οπουδήποτε αλλού.

Μια μέρα που περπατούσα στις δυτικές ακτές, και κάθισα να ξεποστάσω με την πλάτη μου στις ξεσκισμένες πέτρες που ήτανε κάποτε ο τοίχος κάποιας καλύβας, με την θάλασσα μαβί στον γκρεμό κάτω απ' τα πόδια μου, και μέσα στην σιωπή που έσπαγαν μόνο τα βήματα της αράχνης που σκαρφάβλωνε πάνω από το ολθοσκότεινο, τρομακτικό άνοιγμα της ανύπαρκτης πια καλυβδόπορτας, θυμήθηκα εκείνο τον αρχαίο μύθο που είχα ακούσει στην Σικελία - πως όλα τα νησιά του Ιονίου συνδέονται μεταξύ τους με υποχθόνια μονοπάτια, αυτά τα ίδια μονοπάτια που παίρνει η Περσεφόνη για να πάει να δει την μάνα της. Ε, καλή σκέψη, αυτό είναι αληθινό, όλες αυτές οι απέραντες μάζες των κοφτερών βράχων συνδέονται υπογείως, και η θάλασσα δεν είναι παρά ένα ρηχό πασάλειμμα από πάνω τους. Μόνο που για μας τους υποήλοιπους είναι τόσο απειλητικά αδιαπέραστες, τόσο αμείλικτα σκληρές που δεν σου αφήνουν κανένα μονοπάτι να πας να βρεις αυτούς που έχασες.

ΦΩΤΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΣΕΡΡΑΚΙΩΤΟΥ

Έτσι που καθόμουνα λοιπόν στη μοναξιά, μ' αυτή την περίεργη διάθεση, μου φάνηκε πως μπήκα σε ταινία του James Prineas, και ειδικρινά περίμενα νάρθει κανένα κατσικάκι να μου πει μια γλυκιά κουβέντα. Αλλά δεν ήρθε, κανένα. Πήρα λοιπόν την ανηφόρα και σε λίγο το μονοπάτι μ' έβγαλε εκεί που τα ρείκια πλούσια και λατταριστά κάλυπταν όλους τις άγριους βράχους και όλες τις άγριες σκέψεις. Και τότε συνειδητοποίησα, ότι όλοι εκείνοι οι κύριοι με τις γραβάτες και τ' ασημί γυαλιά που γράψανε τα βιβλία της μυθολογίας, μας τάπανε τελεώς ἡθας - η Δήμητρα ποτέ δεν θάφηνε τη γη στην απειλησία της όλης εκείνους τους μήνες που πενθούσε. Ασφαλώς, όχι. Αντίθετα, θα έκανε ακριβώς ότι κάνουμε όλες μας - θα ξεχνιόνταν στον κήπο της. Πρώτα να στρώσει το βυσσινί χαλί με τα ρείκια, μετά τις ανεμώνες, μετά το μωβ με τις ρίγανες, το κίτρινο με τ' αγκάθια, τις ορχιδέες, τις ρόκες. Μέχρι την Σαρακοστή της έχει σωθεί ο χώρος και σπέρνει εκείνα τα χαμηλούτσικα γαλάζια με τα σταυροπέταλα ως και στα βράχια της θάλασσας. Άμα δε έρθει Πάσχα, ξέρει πως πια πλησιάζει η ώρα και ξετρελαίνεται με παπαρούνες και μαργαρίτες. Μόλις όμως φτάσει καλοκαίρι, έ τότε πια, δεν έχει μυαλό ούτε για ένα ποτό, γι' αυτό τότε τα Κύθηρα γίνονται καφέ και γκρι, ξερά και βαρετά.

Άμα λοιπόν πιάσεις Διακόφτι καλοκαιριάτικα και αντικρίσεις τις ολόξερες πηλιές παρατημένες μέχρι την Αγία Μόνη, να ξέρεις πως η Περσεφόνη και τα παιδιά κατάφεραν νάρθουνε και φέτος, όπως είχαν υποσχεθεί, και μάλλον πλατσουρίζουν και γλείφουν παγωτά κάτω στου Μηνά. Κι αν οι δικοί σου αγαπημένοι σου λείπουν, μην αφήσεις ούτε για μια στιγμή το βλέμμα σου να πληνθεί προς εκείνα τα φοβερά, τα παραμορφωμένα, τα κοφτερά βράχια που ξεπηδάνε μέσα απ' τη θάλασσα δίπλα στην Κομπονάδα, προς εκείνο τον τοίχο από σκισμένες πέτρες που θυμίζει ανεπανόρθωτες, αμετάκλητες, απαρνηγόντες απώλειες, αλλά κοίτα να απολαύσεις λίγο από τις χαρές της Δήμητρας και από τις αγκαλιές εκείνων που είναι ακόμα κοντά σου.

ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΒΙΩΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΑ ΚΥΘΗΡΑ

της Marianne Both

Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ οδήγησε πολλούς ανθρώπους στο να αναζητήσουν διακοπές με βιώσιμο χαρακτήρα.

οργανώσετε τις διακοπές σας με βιώσιμο τρόπο. Υπάρχουν και αρκετοί επιχειρηματίες στο νησί που συμβάλλουν σε αυτό. Ένας από αυτούς είναι ο Φρανκ φαν Βέρντε, ιδιοκτήτης του Pyrgos House. Οργανώνει για εσάς διακοπές με περπάτημα και άλλες

δραστηριότητες από το 2012. Μαζί του μπορείτε να κάνετε κράτηση για πεζοπορίες με οδηγό ή χωρίς, σε όλο το νησί. Ο Φρανκ εκδίδει επίσης τον έντυπο οδηγό «Περπατώντας στα Κύθηρα», μια εύχρηστη έκδοση σε τέσσερις γλώσσες, με αναλυτικές περιγραφές 32 μονοπατιών του νησιού.

Αλλά ο Φρανκ δεν οργανώνει απλά διακοπές με τα πόδια. Με επιτυχία, φέρνει τους τουρίστες σε επαφή με τον ντόπιο πληθυσμό και τον τρόπο ζωής του. Οργανώνει δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα την μελισσοκομική εκδρομή με τον Γιάννη στα μελίσσια του στα Κοκκινοχώρα. Σε αυτό το πανέμορφο φυσικό καταφύγιο θα απολαύσετε μια εξαιρετική ξενάγηση, με ανεξάντλητες πληροφορίες για τη μελισσοκομία στα Κύθηρα. Εδώ η απουσία φυτοφαρμάκων είναι μία από τις προϋποθέσεις που έχει σαν αποτέλεσμα την παραγωγή του αγνού και τόσο ιδιαίτερου μελιού των Κυθίων. Επίσης μέσω του Φρανκ, μπορείτε να συμμετάσχετε στο μάζεμα του καρπού της ελιάς μαζί με τους ντόπιους. Συ-

ΦΩΤΟ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ

Ποιος είναι όμως ο καλύτερος τρόπος για να οργανώσετε τέτοιες διακοπές; Όταν επιλέγετε για κοθύμπι την θάλασσα, τις ήλιμες ή τα ποτάμια σε αντίθεση με τις δεξαμενές κοθύμψης, αυτό συνεπάγεται την εξοικονόμηση νερού. Το περπάτημα και το ποδήλατο επίσης, δεν έχουν σχεδόν καμία επίδραση στο κλίμα. Ο αεφόρος τουρισμός θα πρέπει επίσης να συνίσταται στη θετική συμβολή στους κατοίκους της περιοχής που επισκέπτεστε.

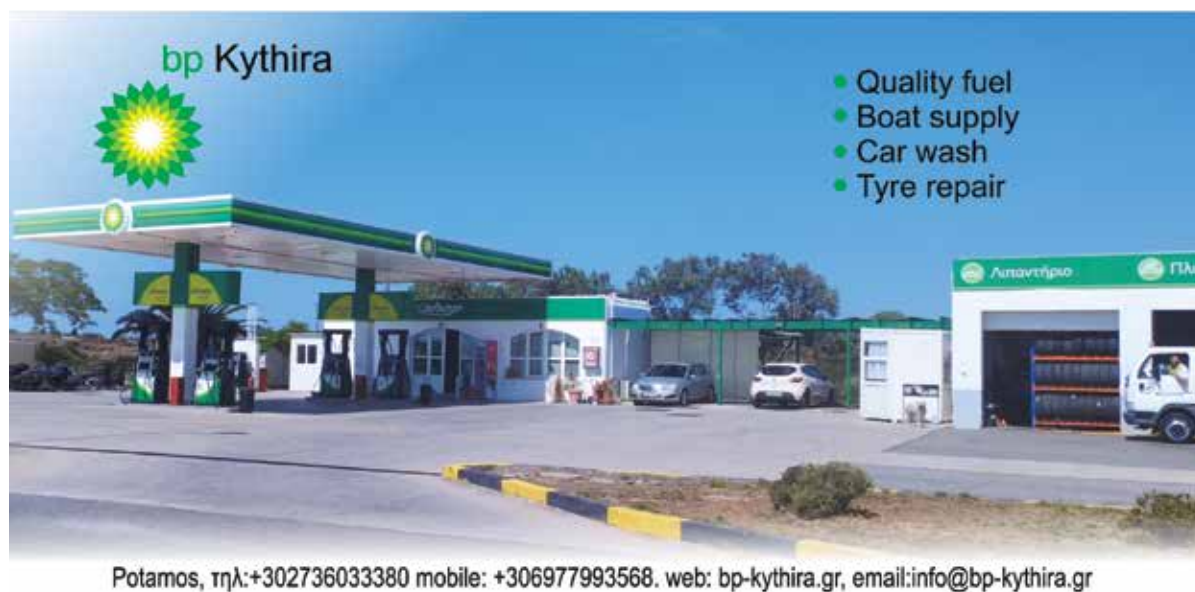
Τα Κύθηρα είναι κατεξοχήν ένα νησί όπου μπορείτε να

νενργάζεστε στη συγκομιδή της ελιάς για λίγες μέρες αλλά είστε παρόντες και στη διαδικασία που ακολουθεί στο ελαιουργείο του Ποταμού.

Το Pyrgos House είναι πάντα αφοσιωμένο στο νησί. Για να μπορείτε να απολαύσετε όλες αυτές τις όμορφες διαδρομές, είναι απαραίτητο να ανοιχτούν και να συντηρηθούν τα μονοπάτια πεζοπορίας. Για το σκοπό αυτό, οργανώνονται εβδομαδιαίες καθαρισμού μονοπατιών δύο φορές το χρόνο. Επισκέπτες από διάφορες χώρες βοηθούν στο να γίνουν βατά τα κατάφυτα μονοπάτια. Δεν χρειάζεται μόνο κλάδεμα, αλλά και καθαρισμός από χαλαρές πέτρες και σκουπίδια. Δύο κάτοικοι του νησιού, ο Φώτης και ο Πέτρος, έχουν αναλάβει το εξειδικευμένο και απαιτητικό κομμάτι της εργασίας. Εγώ, έχοντας συμμετάσχει σε εβδομαδιαίες καθαρισμών αρκετές φορές, ένιωθα πάντα την ικανοποίηση ότι βρίσκομαι σε βιώσιμες διακοπές. Το συναρπαστικό είναι ότι αποκαλύπτεις κομμάτια ιστορίας επαναφέροντας σε χρήση τα κλεισμένα μονοπάτια. Για παράδειγμα, βρέθηκε στα Κληράδικα ένα πέτρινο μονοπάτι για μεταφορές με ζώα, κάτω από ένα παχύ στρώμα άμμου και φύλλων. Ένα παραδοσιακό πληντήριο (νεροτριβή), αναδύθηκε στον

ΦΩΤΟ ΤΗΣ MARIANNE BOTH

Potamos, τηλ: +302736033380 mobile: +306977993568. web: bp-kythira.gr, email: info@bp-kythira.gr

Μυλοπόταμο. Σε αρχαίο μονοπάτι προς το μοναστήρι της Αγίας Μόνης αποκαλύφθηκε τμήμα πηγαδιού.

Η ποδηλασία είναι επίσης ένας βιώσιμος τρόπος να περάσετε τις διακοπές σας. Τα Κύθηρα είναι ένα όμορφο νησί για εξερεύνηση με ποδήλατο. Μπορείτε να φτάσετε εύκολα στους πιο μικρούς δρόμους και να απολαύσετε την ηρεμία της όμορφης φύσης. Στον Ποταμό μπορείτε να νοικιάσετε πολύ καλά ποδήλατα από το Mazzipetti, συμβατικά ποδήλατα βουνού αλλά και ηλεκτρικά. Ο Παύλος ο ιδιοκτήτης και ο συνεργάτης του ο Μιχάλης είναι παθιασμένοι ποδηλάτες. Διοργανώνουν δραστηριότητες με ποδήλατα βουνού και σχεδιάζουν να δημιουργήσουν έναν χάρτη με τα μονοπάτια ορεινής ποδηλασίας. Ενεργούν με στόχο στο μέλλον, ώστε να υπάρξει περισσότερη ποδηλατική δραστηριότητα στα Κύθηρα.

Επισκέπτομαι τα Κύθηρα τα τελευταία 11 χρόνια και πάντα επιστρέφω σε αυτά λόγω της ηρεμίας, της ήλιεψης μαζικού τουρισμού, του περπατήματος αλλά και της ποδηλασίας στην πανέμορφη φύση.

Land for Sale Diakofti Kythera

For sale by expressions of interest. Submit any offers for consideration by owners.

All enquiries and expressions of interest should be directed to:

Ms Kyriaki Emmanouil Kassimatis
Real Estate Agent
Livadi, Kythera
Greece 80100
office: +30 27360 31735
mobile: +30 6944 889838
email: realkas@otenet.gr

Land for Sale in ever-popular Diakofti

- 10 building blocks available for immediate sale
- sizes ranging from 361.49m² to 1098.37m²
- most properties are on prime land on or very close to the waterfront
- all with superb sea views
- furthest block from the sea is 200 metres

Blocks of Land available for Sale

Lot No.	Within Building Block #	Approximate Size (m ²)	Comments
1	29 - Diakofti area	522	Entire & buildable
9	39 - Diakofti area	456	Entire & buildable
9A	39 - Diakofti area	465	Entire & buildable
10	39 - Diakofti area	426	Entire & buildable
11, 17 & 18	23 - Diakofti area	1098	Entire & buildable
19	23 - Diakofti area	405	Entire & buildable
20	23 - Diakofti area	401	Entire & buildable
Numerous Greek letters	20 - Diakofti area	361	Entire & buildable

PROPERTIES CAN BE USED FOR RESIDENTIAL OR COMMERCIAL PURPOSES SUBJECT TO PLANNING PERMISSION BEING GRANTED
A NUMBER OF PROPERTIES MAY BE CONSOLIDATED INTO A LARGER DEVELOPMENT

ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ ΣΤΑ ΚΥΘΗΡΑ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ 11 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ KYTHERA SUMMER EDITION υποστηρίζει σταθερά τον αγώνα του Κυθηραϊκού Ιδρύματος Πολιτισμού και Ανάπτυξης (ΚΙΠΑ) και της Κίνησης Πολιτών Κυθήρων - Dynamo Kythira ενάντια στην εγκατάσταση βιομηχανικών ανεμογεννητριών στα Κύθηρα. Εφτασε η ώρα να αναρωτηθούμε τόσο οι θεσμικοί φορείς όσο και η κοινωνία, τι κληρονομιά επιθυμούμε να αφήσουμε στα παιδιά μας; Τη βαθιά μαγική σιωπή των Κυθήρων που διαπερνά τα πάντα ή το συνεχές άλεσμα των μηχανικών τεράτων;

Πόσες ανεμογεννήτριες σχεδιάζεται να τοποθετηθούν;

Βάσει νομοθεσίας η φέρουσα ικανότητα του νησιού είναι 147 τυπικές ανεμογεννήτριες. Μέχρι σήμερα έχουν χορηγηθεί 7 άδειες παραγωγής για 115 ανεμογεννήτριες. Απορρίφθηκαν αίτηση για μια βιομηχανικού τύπου ανεμογεννήτρια κάτω από τον Αν Γιώργη στον Αβλήμονα όπως και μια από τις 7 άδειες παραγωγής επειδή οι επενδυτές δεν προσκόμισαν την εγγυητική επιστολή.

Ποιες είναι οι θέσεις χωροθέτησης των ανεμογεννητριών;

Μέχρι σήμερα έχουν χορηγηθεί άδειες παραγωγής για τις εξής τοποθεσίες:

- 15 στο λόφο Μερμυγκάρι στον Μυλοπόταμο, η οποία απορρίφθηκε λόγω μη προσκόμισης εγγυητικής επιστολής.
- 16 στην περιοχή Κροτήρια/Κεφαλοβούνι/Πύργος (ανάμεσα στον Μυλοπόταμο και στα Περίεγκιανικα/Ντουριάνικα).
- 15 στις περιοχές Καρβουνόλιακος-Φοινικίες (Δυτικά του Ποταμού, Λογοθετιάνικα, Κουσούναρι).
- 14 στην περιοχή Κροτήρι/Κεφαλάκια (ανάμεσα στην Αγία Πελαγία και την Καστροπολιτεία της Παλαιόχωρας).
- 5 και πάλι στις Φοινικίες (πάνω από την παραλία του Λυκοδήμου).
- 24 στα Ξηροκάμια (Βορειο-Δυτικά, δίπλα στην παραλία του Ρούτσουνα).
- 26 στις Κορδελλίδες (Δυτική ακτή, ανάμεσα στον Ορθόληθο και το Γερακάρι).

Ποιο είναι το μέγεθος των ανεμογεννητριών;

Υπάρχουν 4 τύποι ανεμογεννητριών που προορίζονται για τα Κύθηρα. Ο ψηλότερος τύπος έχει συνολικό ύψος (πυλώνας και φτερωτή) περίπου 250 μέτρα ενώ η διάμετρος της φτερωτής θα είναι 155 μέτρα. Για σύγκριση, το ύψος του Πύργου του Άιφελ είναι 300 μέτρα! Οι υπόλοιπες έχουν ύψος περίπου 150 μέτρα. Και πάλι προς χάριν σύγκρισης το ψηλότερο κτήριο στην Ελλάδα, ο πύργος Αθηνών, έχει ύψος 100 μέτρα!

Θα χρησιμοποιηθεί η ενέργεια στο νησί;

Όχι. Η ενέργεια θα μεταφέρεται με υποθαλάσσια καλώδια στο κεντρικό δίκτυο. Τα Κύθηρα θα παίρνουν την ηλεκτρική ενέργεια ακριβώς όπως και τώρα, και με το ίδιο κόστος αν όχι μεγαλύτερο. Το νησί χρειάζεται ημερησίως 4 μεγκαβάτ σε ισχύ ενώ η συνολική ισχύς των προτεινόμενων βιομηχανικών αιολικών σταθμών είναι της τάξης των 300 μεγκαβάτ. Πρόκειται δηλαδή για μετατροπή του νησιού σε αιολικό εργοστάσιο.

Μπορεί οι ανεμογεννήτριες να επηρεάσουν αρνητικά την υγεία μου;

Άνθρωποι που ζουν ή εργάζονται κοντά σε βιομηχανικού τύπου ανεμογεννήτριες έχουν αναφέρει συμπτώματα του «Συνδρόμου Ανεμογεννητριών» (windturbine syndrom) που περιλαμβάνουν γνωστική δυσλειτουργία, στρες, διαταραχές ύπνου, πονοκεφάλους, ανησυχία, κατάθλιψη, αρρυθμία και γενικότερη υπο-

βάθμιση της ποιότητας ζωής. Σε κάθε περίπτωση οι όποιες επιπτώσεις έχουν να κάνουν με τη χωροθέτηση και τις αποστάσεις από κατοικημένες περιοχές. Η απόσταση των 500 μ. από οικισμούς

που επιτρέπει το χωροταξικό για τις ΑΠΕ, είναι ιδιαίτερα μικρή και πιθανόν να είναι επιβλαβής για ορισμένους ανθρώπους.

Ποια είναι η αναμενόμενη επίδραση στον τουρισμό;

Τα Κύθηρα ελκύουν πολύ συγκεκριμένο τύπο επισκεπτών. Έρευνες σε μέρη με χαρακτηριστικά παρόμοια με αυτά των Κυθήρων έδειξαν ότι η θέα είναι πολύ σημαντική για το 90% των επισκεπτών, και ότι η παρουσία ενός βιομηχανικού αιολικού σταθμού έχει αρνητικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης και της αντίληψης μιας τοποθεσίας ως όμορφη ή όχι. Η πλειοψηφία δήλωσε ότι πιθανόν θα επέλεγε άλλον τουριστικό προορισμό. Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς την ανεπανόρθωτη ζημιά από την εγκατάσταση ανεμογεννητριών ύψους 250 μέτρων σε ένα νησί με μέγιστο υψόμετρο 500 μ.!

Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις των ανεμογεννητριών στη φύση και την πολιτιστική κληρονομιά;

• Όλες οι περιοχές χωροθέτησης είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Η εγκατάσταση των ανεμογεννητριών και των απαραίτητων υποδομών, θα αλλοιώσει το τοπίο δραματικά και μόνιμα. Υποσταθμοί, πυλώνες, γραμμές μεταφοράς και ένα δίκτυο δρόμων ευρείας πρόσβασης που πρόκειται να κατασκευαστούν σε όλο το νησί θα προκαλέσουν μη αναστρέψιμες καταστροφές μετατρέποντας τα φυσικά τοπία σε βιομηχανικές ζώνες.

• Τα Κύθηρα είναι ένας από τους τρεις σημαντικότερους μεταναστευτικούς στενωπούς για αρπακτικά

πουλιά στην Ελλάδα. Το νησί θα έπρεπε να περιλαμβάνεται στη ζώνη αποκλεισμού για βιομηχανικούς αιολικούς σταθμούς χάριν της σπουδαιότητάς του για τη βιοποικιλότητα. Κάθε χρόνο σε όλο τον κόσμο, εκατομμύρια πουλιά, νυχτερίδες και εκατομμύρια κιθά από έντομα σκοτώνονται από τις ανεμογεννήτριες. Οι σοβαρές συνέπειες στην τροφική αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένων και των μελισσών και επομένως την παραγωγή του φημισμένου κυθηραϊκού θυμαρίσιου μελιού, είναι προφανείς. Πολλές τοποθεσίες μεγάλου πολιτιστικού ενδιαφέροντος (π.χ. Κάτω Χώρα Μυλοποτάμου, Καστροπολιτεία Παλαιόχωρας), βυζαντινές εκκλησίες, νεότερα μνημεία, παραδοσιακοί οικισμοί (π.χ. Αρωνιάδικα, Μυλοπόταμος, Καστρίσιανικα) άλλοι αρχαιολογικοί χώροι, δίκτυο μονοπατιών θα χάσουν για πάντα τον ιδιαίτερο και διαχρονικό χαρακτήρα τους.

Ποιος θα είναι ο αντίκτυπος στην αξία των περιουσιών;

Οι ανεμογεννήτριες βιομηχανικής κλίμακας πάντα μειώνουν την αξία της τοπικής ακίνητης περιουσίας. Έρευνες δείχνουν ότι οι περιουσίες κοντά σε ανεμογεννήτριες χάνουν την αξία τους κατά 10-15%, αλλά ποικίλουν ανάλογα με την περιοχή. Σε μερικές περιπτώσεις χάνουν έως και 50%.

Η αγορά των ακινήτων στα Κύθηρα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους αγοραστές θερινών κατοικιών. Στα μέρη όπου οι ανεμογεννήτριες θα είναι ορατές – πιθανά να είναι δύσκολο να βρεθεί έστω και ένας αγοραστής! Οι βιομηχανικού τύπου ανεμογεννήτριες είναι τόσο γιγάντιες ώστε θα φαίνονται από κάθε πλευρά του νησιού, με αποτέλεσμα οι τιμές των ακινήτων να πέσουν παντού.

Πότε θα εγκατασταθούν οι ανεμογεννήτριες;

Δεν είναι καθόλου αργά για δράση! Η διαδικασία είναι μακρόχρονη και οι άδειες που έχουν χορηγηθεί αντιπροσωπεύουν μόνο μια αρχική αποδοχή της σκοπιμότητας του έργου. Έχουν κατατεθεί προσφυγές ενάντια στις άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν δοθεί από πολλούς ιδιώτες, σωματεία, συνεταιρισμούς, το Κυθηραϊκό Ιδρυμα Πολιτισμού και Ανάπτυξης (Κ.Ι.Π.Α) καθώς και την Δημοτική Αρχή. Τώρα είναι η ώρα να συνταχθούμε στην εκστρατεία για πράσινα και καθαρά Κύθηρα! Είναι ένας μακρύς και δύσκολος νομικός και κοινωνικός αγώνας!

Υπάρχει εναλλακτική λύση για την παραγωγή «πράσινης» ενέργειας στο νησί;

Υπάρχει και γίνεται πραγματικότητα. Στις 31/3/2023 δημιουργήθηκε επίσημα η Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα ενεργειακή κοινότητα Κυθήρων με αρχικά μέλη το Δήμο Κυθήρων, την Επιτροπή Εγχώριας Περιουσίας, και τους αγροτικούς συνεταιρισμούς Ποταμού και Λιβαδιού. Σκοπός είναι η παραγωγή ενέργειας στο νησί για το νησί με εγκατάσταση ενός μικρού φωτοβολταϊκού σταθμού και ενεργειακό συμψηφισμό καταναλώσεων. Στόχος είναι να αυξηθεί η ενεργειακή κοινότητα με νέα μέλη και τελικά όλες οι ενεργειακές καταναλώσεις του νησιού να συμψηφιστούν από την ενέργεια που θα παράγεται από τον ήλιο του νησιού! Η αποδοτικότητα των ηλιακών συλλεκτών συνεχώς βελτιώνεται ενώ το κόστος σταθερά μειώνεται.

Ποιες είναι οι τελευταίες εξελίξεις από τον νομικό αγώνα;

Στις 14-15/3/2023 συνεδρίσασε εκ νέου το Ι' τμήμα του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών προκειμένου να λάβει οριστικές αποφάσεις σχετικά με τις αιτήσεις ακύρωσης των αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είχαν δοθεί για τα Κύθηρα στις εταιρείες συμφερόντων των ομίλων ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΥ και ΕΛΛΑΚΤΩΡ. Στην προδικαστική απόφαση (1092/2022-27/5/2022) του δικαστηρίου είχε δοθεί περιθώριο ενός μηνός στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε) ώστε να προσκομίσει τα απαραίτητα στοιχεία που θα αποδείκνυαν ότι πέραν της ανάρτησης των αδειών παραγωγής στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, είχαν δημοσιευτεί εγκαίρως και στον διαδικτυακό τόπο της Ρ.Α.Ε, αλλιώς οι άδειες θα κρίνονταν ανυπόστατες. Τα στοιχεία που προσκομίστηκαν δεν ήταν επαρκή καθώς οι άδειες αναρτήθηκαν στο διαδικτυακό τόπο της Ρ.Α.Ε τουλάχιστον δύο χρόνια μεταγενέστερα!

Παρόλη αυτά, στην πρόσφατη συνεδρίαση και ενώ η προδικαστική απόφαση ήταν πολύ συγκεκριμένη, μετά από πλήθος υπομνημάτων που προσκομίστηκαν από την Ρ.Α.Ε για να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα λάθη της ανεξάρτητης αρχής, το τριμελές δικαστήριο με ψήφους 2-1 αφενός στην περίπτωση των αδειών παραγωγής συμφερόντων της εταιρείας ΕΛΛΑΚΤΩΡ (πάνω από την Αγία Πελαγία και απέναντι από τον Μυλοπόταμο) κατήγγινε τις δίκες (!) και αφετέρου σε αυτές συμφερόντων ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΥ (Φοινικίες και Μερμυγκάρης) απέρριψε τις αιτήσεις ακύρωσης (!). Να σημειώσουμε ότι σε όλες τις περιπτώσεις ο εισηγητής δικαστής πήρε ξεκάθαρα και τεκμηριωμένα, βασιζόμενος σε πλήθος αποφάσεων της ολομέλειας του ΣτΕ, το μέρος των πολιτών και των σωματείων που είχαν καταθέσει τις αιτήσεις ακύρωσης. Το επόμενο στάδιο θα είναι η προσφυγή μας στο ανώτατο δικαστήριο, το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ).

<https://kythira-windturbines.com>
και τη σελίδα της ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ
dynamo Kythira στο F/B

«ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ» GLASS BOTTOM

Η περιήγηση στη βραχονησίδα της Χύτρας, απέναντι από το Καψάδι, με τα υπέροχα νερά και χρώματα, καθώς και σε άλλες παραλίες του νησιού με το θρυλικό, πια, πλοίο «Αλέξανδρος» είναι μια εμπειρία που δεν πρέπει να χάσετε.

Ο καπετάν Σπύρος, ένας άνθρωπος που λατρεύει τη δουλειά του, σας ξεναγεί με τον μοναδικό τρόπο του, και σίγουρα θα τον θυμάστε για καιρό.

"Alexandros" Glass Bottom Boat. Θαλασσινές εκδρομές.

Η κράτηση θέσης είναι απαραίτητη.
6974-022079

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

των Νίκου Τσιόπεθα και Χρήστου Μπαρμπούτη

ΓΙΑ ΧΩΡΕΣ ΟΠΩΣ Η ΕΛΛΑΔΑ που χαρακτηρίζονται από μεγάλη βιοποικιλότητα και όπου ακόμα υπάρχουν φυσικά τοπία δίχως ανθρωπίνες παρεμβάσεις, ο οικότουρισμός έχει ιδανικές προοπτικές ανάπτυξης. Ιδιαίτερα δε, για τις περιοχές οι οποίες δεν μπορούν ή δε θέλουν να ακολουθήσουν το μοντέλο του μαζικού τουρισμού, αποτελεί μια απολύτως συμβατή, βιώσιμη και κοινωνικά αποδεκτή μορφή ανάπτυξης.

Η γεωγραφική ενότητα Κυθήρων- Αντικυθήρων διεκδικεί άξια μια θέση στον χάρτη των κορυφαίων οικότουριστικών προορισμών καθώς:

- Αποτελεί κορυφαία περιοχή σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την ορνιθοπαράτηρηση (birdwatching).

Κατά τις δύο μεταναστευτικές περιόδους, η πυκνότητα και η ποικιλία των πουλιών που ταξιδεύουν μεταξύ Ευρώπης και Αφρικής και διέρχονται από την περιοχή είναι πραγματικά αξιολογικές. Ο τυχερός παρατηρητής μπορεί να αποηθεί μοναδικές εικόνες, όπως τη διέλευση σμηνών από εκατοντάδες αρπακτικά το φθινόπωρο (το παρατηρητήριο του ΟΣΑ μετρά περισσότερα από 5.000 διερχόμενα αρπακτικά) και το πλήθος των μικρόπουλων που πλημμυρίζουν τα χωράφια μετά από μια ανοιξιάτικη νύχτα με ευνοϊκό νοτιά. Επιπλέον, η απομόνωση των δύο νησιών στη μέση του πελάγους σε συνδυασμό με την εγγύτητά τους στις ακτές της Αφρικής, δίνει συχνά-πυκνά την ευκαιρία να παρατηρηθούν πουλιά σπανιότατα για την Ελλάδα αλλή και την Ευρώπη. Κάθε χρόνο στον ΟΣΑ φωτογραφίζονται και δακτυλιώνονται είδη των οποίων η καταγραφή είναι μια από τις ελάχιστες ή ακόμα και η πρώτη στην Ελλάδα!

Εκτός των μεταναστευτικών πουλιών, η περιοχή φιλοξενεί και σημαντικά είδη που φωλιάζουν. Πρώτο και καλύτερο ο διάσημος Μαυροπετρίτης, το Βαρβάκι για τους ντόπιους, που τα κύρια ορμητήριά του είναι οι γκρεμοί των Αντικυθήρων και η νησίδα Χύτρα. Ο Μαυροπετρίτης αποτελεί σημαντικό στόχο για κάθε παρατηρητή, οπότε η παρουσία του στην περιοχή αποτελεί σημαντικό κίνητρο επίσκεψης. Στη γύρω θαλάσσια περιοχή πελαγικά είδη πτηνών όπως ο Αρτέμης και ο Μύχος συγκεντρώνονται

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΟΥΛΙΩΝ. ΦΩΤΟ Τ. ΓΑΛΑΝΗ/ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ

κατά εκατοντάδες για να τραφούν στα ανοιχτά, ενώ σημαντική είναι και η παρουσία κητωδών όπως δεληφίνια και φάλαινες.

- Φιλοξενεί είδη τα οποία έχουν περιορισμένη παγκόσμια κατανομή, όπως ενδημικά φυτά, ερπετά και ασπόνδυλα, που αποτελούν πιθανό πόλο έλξης για τους πιο «ψαγμένους» επισκέπτες
- Διατηρεί εκτεταμένες περιοχές όπου η ανθρώπινη παρουσία είναι μηδαμινή, όπως άγρια κομμάτια της ακτογραμμής, βουνά και ρεματιές. Μέρη σημαντικά για τους επισκέπτες που αποζητούν εικόνες απαθραγμένες από τα σημάδια του μοντέρνου πολιτισμού.
- Διαθέτει μεγάλο δίκτυο μονοπατιών κάποια από τα οποία έχουν συντηρηθεί και σηματοδοτηθεί με υψηλής ποιότητας προδιαγραφές.

**το καφεενείο
στον Χαλκικόκου**

Πιτσινιάνικα, Κύθηρα 80100
Τ: 2736034377
Facebook: Το καφεενείο του Χαλκικόκου

ΣΟΦΙΑΡΗΣ, ΦΩΤΟ Γ. ΚΟΥΘΟΥΡΙΔΗΣ / ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ

ΖΕΙΔΩΡΟΣ Ποιχώρος Πολιτισμού Καψάλη

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- Κώστας Κορωναίος
Shades in Black
έκθεση φωτογραφίας
23 Ιουνίου - 15 Ιουλίου
- Daphne Petrosilos
Έκθεση ζωγραφικής
16 Ιουλίου - 5 Αυγούστου
- Francesco Moretti
Korten Sunsets
metal sculptures
6 - 19 Αυγούστου
- Ρούλα Σχίζα
My voyage to Serendipity
έκθεση φωτογραφίας
20 Αυγούστου -
16 Σεπτεμβρίου

ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΣΕΡΑΚΙΩΤΟΥ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 'Ορνιθες Αριστοφάνη, Κυθηραϊκό Ίδρυμα Πολιτισμού και Ανάπτυξης (ΚΙΠΑ), παιδική διασκέυή, *πλητεία Χώρας*, 23 Ιουνίου, 20.30
- Το ΚΙΠΑ διοργανώνει εγκαίνια του Φωτογραφικού Αρχείου Κυθήρων με έκθεση σπάνιων φωτογραφιών του Παναγιώτη Φατσέα. *Κάστρο Χώρας*, 8 Ιουλίου.
- Γιορτή κρασιού στα Μπτάτα 12 Αυγούστου
- Γεωργοκτηνοτροφική έκθεση Κυθήρων και πανηγύρι τα Φράτσια, 19 Αυγούστου
- Portokalla Summer Festival Καραβάς, 21-22 Αυγούστου

- Χαρακτηρίζεται από αρμονική ένταξη των πολιτισμικών στοιχείων στο φυσικό περιβάλλον. Διάσπαρτα στα δύο νησιά μπορούν να ανακαλυφθούν από τον επισκέπτη στοιχεία του πρόσφατου αλλή και μακρινού παρελθόντος, άψογα δεμένα με το φυσικό τοπίο, που αποδεικνύουν πως η μακροχρόνια παρουσία του ανθρώπου σε έναν τόπο δεν προϋποθέτει απαραίτητα την υποβάθμισή του, αλλή αντίθετα, μπορεί να ευδοκιμήσει αφήνοντας χώρο και για την άγρια ζωή.

- Αποτελεί έναν προορισμό ελκυστικό όλο το χρόνο. Το ήπιο κλίμα και η συνεχής ύπαρξη περιβαλλοντικών θεμάτων ενδιαφέροντος, επιτρέπουν την προσέλευση επισκεπτών όλες τις εποχές.

Ο Ορνιθολογικός Σταθμός Αντικυθήρων, αποτελεί ένα μακροχρόνιο πρόγραμμα της Ορνιθολογικής το οποίο έχει βάση τα Αντικύθηρα αλλή μελετά το περιβάλλον σε μια ευρύτερη ακτίνα. Στα είκοσι και πλέον χρόνια δράσης του, ο ΟΣΑ έχει επικοινωνήσει τη μοναδικότητα της περιοχής για την ορνιθοπανίδα, ξεπερνώντας τα σύνορα της Ελλάδας. Από το 2004, με την υποστήριξη του Δήμου και της τοπικής κοινωνίας, έχει φιλοξενήσει στις εγκαταστάσεις του εκατοντάδες εθελοντές, ερευνητές αλλή και κινηματογραφικά συνεργεία. Επισκέπτες οι οποίοι αποτελούν τους καλύτερους πρέσβεις της περιοχής σε όλον τον κόσμο.

Όραμά μας είναι η ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης το οποίο θα αναδείξει την περιβαλλοντική αξία των δύο νησιών και θα επιτρέψει στην τοπική κοινωνία να συνεχίσει να ζει και να δημιουργεί σε αυτόν τον τόπο.

Υποβοηθές αιτήσεων για εθελοντική εργασία στον Ορνιθολογικό Σταθμό Αντικυθήρων, μπορούν να γίνουν στον ιστότοπο του προγράμματος (www.ornithologiki.gr/osa) και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, (<https://www.facebook.com/AntikythiraBirdObservatory>) και @AntikythiraBird

STAVROS

Κυθηραϊκά προϊόντα ποιότητας
Quality Kytherian products

Φατουράδα • αμυγδαλιωτά
γλυκά κουταλιού • λιαδοπαξιμαδα
μαρμελάδες • βότανα • μάντολες
θυμαρίσιο μέλι • άνθος αλατιού

CHORA (κοντά στο Αρχαιολογικό Μουσείο)

e-mail: stemma@hotmail.gr
27360-31857, 6976 680884

**Επιπλωμένες Κατοικίες
στην ενδοχώρα των Κυθήρων**

Το Σπίτι στα Δόκανα

Μαριάννα Χαλκιά Λούνα
+30 210 98 40 326
+30 6932 29 41 69
e-mail: mahalkia@otenet.gr
www.houseinkythira.com
Facebook: Houses in Kythira

Το Σπίτι στο Κεραμωτό

Το Σπίτι στο Κεραμωτό
Green Key

28 summers KYTHERA SUMMER EDITION

Kythera's unique history is due to its geographical location. Until the Corinth Isthmus opened in 1893, the island was located at the crossroads between the East and West and Africa making her strategically desirable. Over the centuries Kythera has been under the control of various empires – the Spartans and the Minoans in ancient times, and the Venetians, the French, the English and even the Russians in modern times. In 1860 the local population was around 60,000. These days, thanks to the brain drain of modern migration, it currently sits at around 4,000.

Neolithic to early Bronze Age

ca. 5000 B.C. First evidence of human occupation, Aghia Sophia near Kalamos.
ca. 2500 B.C. Minoan culture arrives. Minoazation of Kythera best explained at present by merging of local traditions with settlers from Crete.

Late Bronze Age

ca. 1500 B.C. Minoan Katri and peak sanctuary at Aghios Georgios.
A substantial Minoan settlement by the sea and a rich sanctuary which is the only recognised example of such a site outside of Crete.
ca. 1100 B.C. According to the *Iliad* (X 266-71) whilst visiting Skandeia, Amyntor son of Ormenus, gave Amphidamas of Kythera a boar's tooth helmet as a gift. Whist travelling home to Ithaca Odysseus was blown off course in a tempest between Cape Malea and Kythera, thereby commencing his ten years of adventures and torment.

Classic and Hellenic Periods

453 B.C. The birth of Philoxenos. First non-mythological Kytherian known to history.
424 B.C. Kythera captured by Athens in Peloponnesian War.
Kythera was captured a number of times by Athens signifying its strategic position in the wars between Sparta and Athens.
ca. 75 B.C. Vessel carrying sculptures and earliest known computer wrecked at Antikythera. The Antikythera machanism has re-written our understanding of the technical achievements of the ancient world. Its recovery in 1901 was the world's first underwater archaeological excavation.

Roman to Byzantine Periods

992 Osios Theodoros settles on abandoned Kythera.

Venetian Period

1207 Start of almost 600 years of Venetian Occupation.
1537 Sacking of Aghios Demetrios (Paliochora) by Barbarossa. So many people were enslaved and it took over 300 years for population levels to reach those of prior to the sacking.

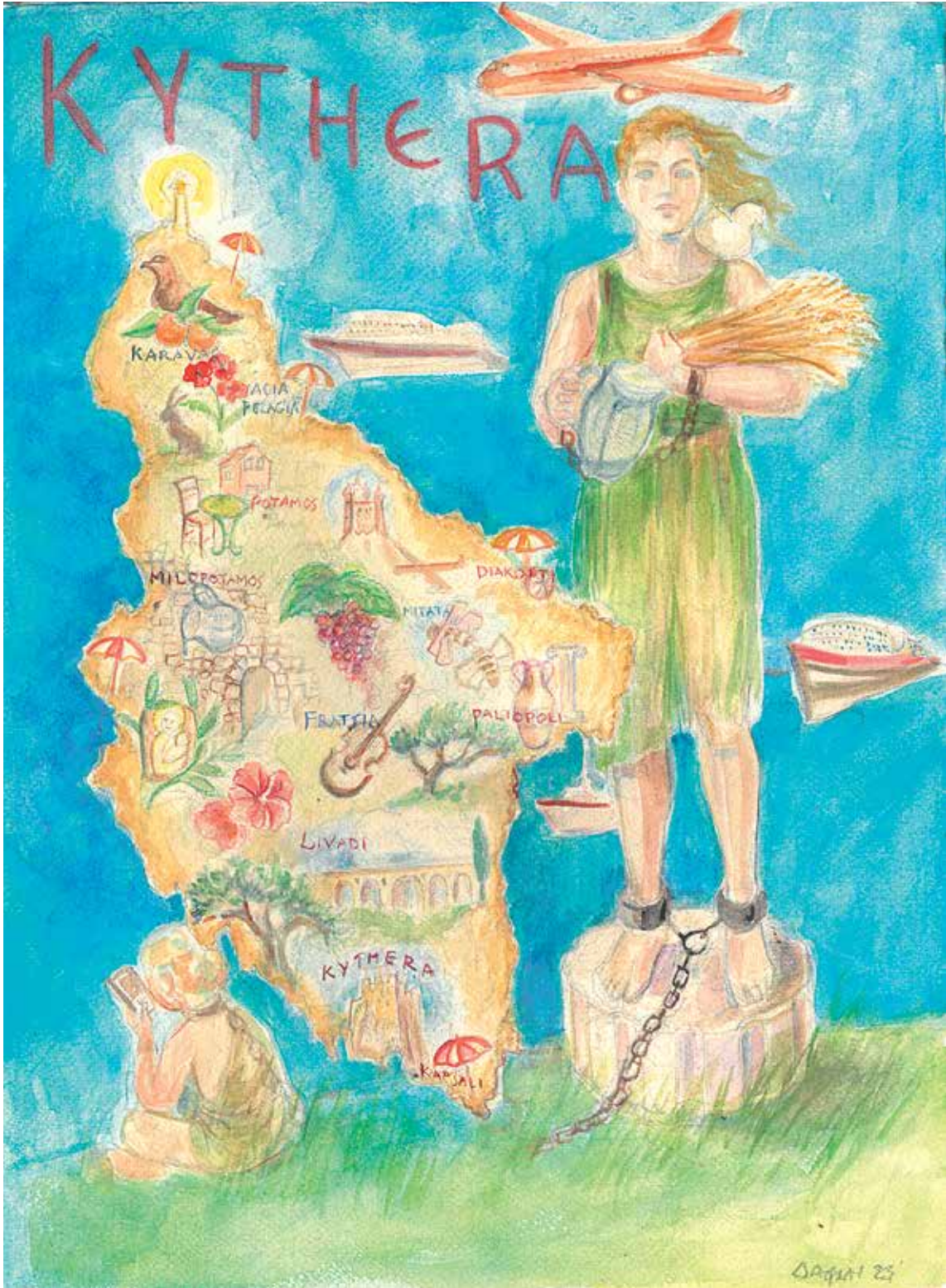
Modern Period

1797 End of Venetian rule.
1802 The ship *Mentor* carrying the Parthenon marbles sunk off Avlemonas. It took over two years for Marbles to be salvaged from the wreck.
1806 Theodoros Kolokotronis takes refuge on Kythera.
1809 Start of British rule.
1864 Kythera united with Greece.
1864 King George visits Kythera. Overpopulation in the late 19th century and a familiarity with British language, customs, trade and law make it easier for Kytherians to migrate throughout the British Empire and Americas.

20th century Period

May 1911 Greek prime minister Eleftherios Venizelos unveils statue of General Panos Koroneos in the plateia of Potamos.
1941-1944 Wartime population of Kythera reached 30.000.
Famine in Athens induced many Kytherians to return home to grow their own food.
1945 - today Tens of thousands leave the island, make new homes in far flung corners of the world. Kytherian Diaspora approx 100,000, local population is 4,041.
1978 Former Australian Prime Minister Gough Whitlam visits Kythera.

Cos "Poulaki" Coroneos

Every year I sit upstairs at the cafi as I work on these maps with Aphrodite in various poses and costumes. They're meant as a sweet, simple way to echo the current issue's theme, an epilogue if you like. The cafe owner, having spent the year being deafened by rowdy morning debates, fills me in on local concerns - the rains that didn't come, the drying up of our beautiful springs, the stress on our resources that comes with development. That, she says, is the price we and other magical corners of our planet pay for popularity. She looks over what I've drawn and, while these sketches have taken on a more serious tone over the last few years, she approves. Kythera has survived and endured many forms of occupation and human subjugation over the course of history. It has also been exalted and adored, as it is now. Thankfully, visitors today add joy, they support local businesses and events, no one is in shackles. We are allowed a voice. And so when serious plans for development are being proposed, we should use that voice to speak for and remember those voices too tiny, perhaps even too beautiful to be understood who will now be enslaved as a result: the water, the land, the skies and all the tenants therein of this island and our precious planet as a whole. There are limits and we must be considerate. *Daphne Petrohilos*

Agia Pelagia

καλέρης

seaside restaurant

tel: 2736 033461

Ομπρέλα

CAFE BRUNCH BAR

Εραιοθένου 21, Παγκράτι 11635

ombrelacoffeebar@gmail.com

@ombrela_cafe_brunch_bar

213 047 0388

vilana

studios

Kalamos, 80100 Kythera

2736.031910 - 6944.209409

vilanastudios@gmail.com

https://vilanastudios.com

Ψαροταβέρνα

Σωτηρης

Seafood Restaurant

Avlemonas, Kythera 80200

tel: 27360 33722

nikolaosbarous@gmail.com

Glass Bottom

Captain Spyros

Sea excursions to secluded beaches and secret caves. Prior reservation necessary.

tel: 6974.022079

“Αλωνα Alona Projects

Property Maintenance

Small Scale Project Management

alonaprojects.com

KYTHERA AT A GLANCE

How to get to Kythera

By sea from Neapoli • TRITON FERRIES, f/b PORFYROUSA Neapoli 27340-22644, 27340-23480, 6987.097954 • From Piraeus & Gytheion Aqua Jewel Sea Jets 27330-22207, 210-7107710
• **By plane** Olympic Air +30.210.3550500

Where to stay

Agia Pelagia - Pelagia Aphrodite Hotel 33926/6979.330086
Chora/Kapsali - +30.6947.627353
Dokana- Houses at Dokana, 6932.294169
Diakofti - Agnadi 33648/6948.623466
Kalamos - Vilana Studios 6944.209409
Pitsinades - Traditional Guesthouse Xenónas Fos ki Chóros 6980.729399

Rent a car

Cerigo 31363 / 31030 / 6976-051279

Adventures on Kythera

Kapsali "Alexandros" Glass Bottom Boat 6974022079
Potamos Pyrgos House Sea Kayak & Mountain Bike tours, Guided Walks 6989-863140
Kapsali Kythera Dive Centre Padi Scuba Diving 37400, 6944-314152

Where to eat

Agia Pelagia - Kaleris 33461
Avlemonas - Sotiris 33722
Diakofti - Manolis 38230
Kapsali - Magos 31407
Kapsali - Chysopsaro 31032
Livadi - Kyr Antoni 31700, 6985.920620
Livadi - Kamares 37233
Livadi - Toxotis 31780
Livadi - Pierro's 31014
Mylopotamos - Platanos 33397
Pitsinianika - The Kafenio stou Chalikokou 34377

Bar & Night Life

Livadi - 1001 Nights - bar 6985.920620

Local products

Archonto - traditional products, spoon sweets, homemade jams **Potamos**
Athimari - honey Mitata 33010, 6977.692745
Astarti - olive oil, rusks, sea salt Karavas, 6944.164183
Maneas - general store 33308
Roussos - ceramics Kato Livadi/Chora 31124/31402
Saita - handmade jewellery Chora 6978.626150
Stavros - fatourada, Chora 31857
Sym...Veni - local products, handmade souvenirs, Mylopotamos 34378

Greek cooking classes

Learn to cook traditional Kytherian cuisine under Elizabeth's expert guidance. Vilana Studios, Kalamos. 6944-209409

Art & Culture

Zeidoros Art Space, Kapsali
Exhibitions
- Kostas Koroneos *Shades in Black* photography exhibition 23 June-15 July
- Daphne Petrohilos painting exhibition 16 July - 5 August
- Francesco Moretti *Korten Sunsets* metal sculptures, 6-19 August
- Roula Skiza, *My voyage to Serendipity* photography exhibition 20 August -16 September

Festivals & Dances

- Mitata Wine Festival, 12 August
- Fratsia Exhibition and Dance, 19 August
- Portokalia Summer Festival, Karavas, 21-22 August

Kytherian Associations

Kytherian Association of Australia <http://www.kytherianassociation.com.au>
Kytherian Association of Queensland <http://www.kytheraqlld.org.au>
Kytherian Brotherhood of Queensland john@jka.com.au
Kytherian Society of California <http://www.ksoca.com>

Kythera Summer Edition
kse.1993@yahoo.gr